

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ།

ལེབ་དང་པ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་ལ།

༡

སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་མཐར།

༡ ཡུལ་འདི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མི་ཚུ་ ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཚུ་གི་གཤོང་ལས་མར་འོང་མི་གཙང་ཚུ་
རོ་ཉི་ནི་གི་མཐའ་མ་བདའ་ལྟེ་ གནས་བཅའ་སྟེ་སྡོད་ཡོད་པ་ཨིན་པས། ཁོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་གི་རྒྱལ་ས་འདི་ ཤོང་ཁྱེར་སེར་སྐུ་ལྷ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཕོ་བྲང་ཡང་སྟོན་བཞེས་ཏེ་
རྒྱལ་སྲིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྡོད་ལྟེ་ མི་སེར་ཚུ་ག་ར་བདེ་བར་བསྐྱེད་དེ་བཞུགས་ཅུག །

རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་གི་མཚན་ལུ་ སྐྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཟེར་ཞུས་ཨིན་མས། བཅུན་མོ་འདི་ཡང་
ཡུལ་འདི་རིགས་བརྒྱུད་གཅིག་ལས་རྒྱུད་པའི་ བྱིས་ཚང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་རྒྱལ་པོ་མཛད་མི་ རྒྱལ་
པོ་ཟས་གཙང་ཁོ་ར་གི་ཨ་ཁང་གི་བུ་མོ་ཨིན་མས། །

ཕོ་ངོ་ཁལ་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ ཁོང་ལུ་སྐྱས་དང་སྐྱས་མོ་ག་ཡང་མ་འབྲུངས་པས། ཨིན་ཅུང་
ཅུབ་མོ་གཅིག་འབད་མ་ད་ བཅུན་མོ་གི་གཉིད་ལམ་ཨ་ཉུག་དང་མ་འབྲུག་ཡ་མཚན་ཆེ་ཉོག་ཉོ་
ཅིག་གཞིགས་མི་ནང་ སྤང་མོ་ཆེ་ཐལ་དགའ་གཅིག་ ཚེབས་ལོག་གཡམ་ཁ་ཐུག་ལས་འབད་ ཕོ་
གི་ནང་ལུ་འཇུལ་ཏེ་ ཨ་ལྷ་ཆགས་ཆེ་ཅུག དེ་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་གོ་བཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་སྟོན་འབངས་
འཁོར་ག་ར་ རྒྱལ་སྐྱས་འབྲུངས་ནི་ལུ་ས་ལང་སྟེ་སྡོད་ཅུག དེ་ལས་ཁོང་གི་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་
ཏེ་ བཅུན་མོ་འདི་མོ་རའི་ཡབ་དང་ཡུམ་བཞུགས་སའི་བྱིས་ནང་འབྱོན་པའི་ལམ་ཁར་ ལུམ་བི་
ནི་གི་སྐྱེད་ཚལ་ག་ནི་བ་བཞིལ་དྲོད་རེན་ཉོག་ཉོ་ཡོད་མི་ནང་ཕེབས་ད་ དུམ་ག་ཅིག་སྐྱུ་ངལ་
གནད་སྟེ་བཞུགས་ཅུག །

ས་དེ་ཁར་ ཤིང་ལྷ་ངན་མེད་ཀྱི་མི་ཉོག་གིས་གང་སྟེ་ཡོད་སར་གཞིགས་ཏེ་ བཅུན་མོ་ཐུགས་
མཉེས་ཏེ་མི་ཉོག་ཆགས་པ་གཅིག་བཅག་ནི་འབད་ ཐུག་གཡམ་པ་ཤིང་གི་ཞལ་ལག་གུ་བཤེད་པ་
ཅིག་ བུ་མཐའ་ས་གཞི་བར་སྤང་ག་ར་ ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལྷས་བཟང་ཕོ་དང་བཅས་ཏེ་ སྐྱས་
གཅིག་སྐྱུ་འབྲུངས་ཅུག །སྐྱུ་འབྲུངས་པའི་དུས་ཚེན་འདི་ སྐྱི་ཟླ་༤་པའི་ཚེས་༥་ལུ་ཨིན་མས། །

རྒྱལ་ཁབ་འཕུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་གསལ་མེད་ཅིག་ རྒྱལ་པོ་གནམ་མེད་ས་མེད་སྤྱུགས་མཉེས་ རྒྱལ་པོ་ཁོ་རའི་བསམ་པའི་དོན་ཚུ་གྲུབ་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ སྐུ་གྱི་མཚན་ཡང་ རྒྱལ་ཁབ་དོན་ ཀུན་གྲུབ་པ་ཟེར་ གསལ་གནང་ལུག།

༥་ ཨིན་རྒྱུ་ཡུན་མ་རིང་མ་ཅིག་ཁར་ བྱམས་བརྟེན་གྱི་བཅུན་མོ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛོས་སློ་ བྱར་དུ་གཤགས་སོང་ལས་ རྒྱལ་སློན་འབངས་འཁོར་ག་ར་བྱ་ངན་སློམ་སོག་ལུག ཡུམ་སྐྱུ་མ་ ལྟ་མཛོས་གཤགས་སོང་པའི་ལུལ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་མཚན་ བཅུན་མོ་གི་ལུམ་སྐྱེ་རྒྱའི་བདག་མོ་ ཟེར་མི་ལུ་མ་ཚབ་སླེ་བཅོལ་ཏེ་ མོ་གིས་ཡང་བྱམས་བརྟེན་ཚད་མེད་ཀྱི་སློ་ལས་གསོ་སྦྱོང་མཛད་ ལུག།

དེ་བསྐྱེད་ ཉེ་འདབས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་ཅིག་ལུ་བཞུགས་མི་ དྲང་སྲོང་ཨ་སི་ཏེ་གིས་ རྒྱལ་པོའི་སོ་ བྱང་ཉོངས་ལུ་ཨ་རྟག་མེད་པའི་འཇའ་དང་འོད་ཀྱི་རྟགས་མཚན་མ་འདྲ་སྤྱོད་གཞིགས་པ་ལས་ དེ་ ལྟས་བཟང་སོ་ཨིན་པར་མཐུན་ཏེ་ སོ་བྱང་ནང་བྱོན་ལུག རྒྱལ་ཁབ་དང་མཇལ་བཞིན་ལས་ ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་འདི་ སྐྱུ་ན་ཡར་བཞེངས་ཏེ་ སོ་བྱང་ནང་བཞུགས་པ་ཅིན་ འཁོར་ལོ་ བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལུ་འགྱུར་ནི་དང་། ཡང་ན་ རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ཏེ་ དམ་པའི་ཚོས་སྐྱུབ་པ་ཅིན་ རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འགྱུར་སྟེ་ འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གནས་དམ་པ་ལུ་འགྱུར་འོང་ཟེར་ ལུང་བསྟན་གནང་ལུག།

ལུང་བསྟན་འདི་གསལ་མེད་ད་ ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཚར་གཅིག་སྤྱུགས་མཉེས་ཆེ་བྱང་ སྐུ་གཅིག་ལུ་ འདི་ རྒྱལ་པོའི་སོ་བྱང་སྤངས་ཏེ་བྱོན་པ་ཅིན་ སྐྱུང་སྲོང་གཅིག་ལུ་འགྱུར་སྲིད་ནི་མས་ཟེར་མཚོ་ ཞེ་ སྤྱུགས་གདུང་ནི་ཡང་འགོ་བཅུགས་ལུག།

རྒྱལ་ཁབ་དགྲུང་ལོ་བདུན་བཞེས་པ་ད་ ཞི་བ་དང་དུག་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གནང་ མི་འགོ་བཅུགས་ལུག ཨིན་ས་ཅིག་རུང་ ཁོ་གི་སྤྱུགས་འདོད་འདི་གཞན་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ སློབ་སྦྱོང་དེ་ལུ་སློབ་པ་མ་བྱུང་པས། ལམ་སོ་ཁའི་དུས་ཚོད་གཅིག་ལུ་ ཡབ་དང་གཅིག་ཁར་ སོ་ བྱང་གི་སྤྱི་ཁར་ཁམས་སངས་ལུ་བྱོན་པ་ད་ ཞིང་ཁར་སྤང་ཚོ་ས་ལུ་ ཁ་མིག་གིས་ས་འོག་ལས་ བཏོན་པའི་འབྲུབ་ཚུ་ བྱ་ཚུ་གིས་འཇུ་སྟེ་ཟ་སར་གཞིགས་ཏེ་ ཞིང་གི་སྤྱི་བ་མ་གཅིག་གི་འོག་ལུ་ བཞུགས་ཏེ་ སྤྱུགས་བཞེད་གནང་པའི་ལུལ་ལས་ སྤྱུགས་པམ་སློམ་བྱུང་ཏེ་ དུག་བགྲངས་ཞིན་མ་

སངས་རྒྱལ་ རྒྱུ་ལྷན་པ།

ལས་ ཨ་ཁ་ སེམས་ཅན་ག་ར་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ དེ་སྤེ་རང་གསང་དོ་ཨོན་ན་སྟོ་ མཐོ་སྟེ་
ལྷགས་ལུ་སྟོ་ཤས་སྟོ་མ་བཞེས་རུག།

རྒྱལ་སྐས་ཁོ་རང་ འཇུངས་ཏེ་ཡུན་མ་རིང་མ་ཅིག་ཁར་ ཡུམ་གཤགས་སོང་པའི་མུ་ངན་མ་
སངས་ཡོད་པའི་ལུ་ ད་རུང་དེ་བཟུམ་གྱི་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་དཀའ་སྤྱད་ལུ་གཟིགས་ཏེ་
ལྷགས་ལུ་བཟོད་མ་ཚུགས་པའི་སྟོ་སྤང་གིས་ཟིན་རུག།

དེ་བཟུམ་སྟེ་རང་ འགོ་བ་མིའི་སྤྱད་བཟུམ་ཚུ་ལུ་གཟིགས་ཏེ་ ཤིང་རྒྱང་ཀུ་གཅིག་ལུ་གྱི་རྒྱབ་
པའི་མ་ལུ་བཟུམ་སྟེ་ འཁོར་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་གི་སྟོ་ཚར་གཅིག་ལས་ཚར་གཅིག་མང་སུ་
འཇུངས་རུག།

ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ རྒྱལ་སྐས་ལྷགས་སྟོ་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་སར་གཟིགས་ ཏེ་མ་གི་ལུང་བཟུན་
གནང་མི་ཡང་ལྷགས་ཁར་དུན་ཏེ་ ཉན་སྐལ་རང་ལྷགས་གདུང་སྟེ་འོང་མ་ལས་ རྒྱལ་སྐས་ལྷགས་
འཇུར་ཏེ་ ལམ་ལོགས་སུ་གཅིག་ལུ་འབྲིག་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་ གང་དག་མཛད་རུག དེ་འབད་
མཛད་པའི་མཐའ་མ་ རྒྱལ་སྐས་དགུང་ལོ་༡༩ བཞེས་པ་ད་ སྐས་མོ་སྤྱ་འཛོན་མ་དང་གཅིག་ཁར་
གཉེན་སྦྱག་ནི་གི་བཅའ་སྒྲིག་མཛད་དེ་ བཅོན་མོ་འབད་ བཀའ་ཤིས་མངའ་གསོལ་མཛད་རུག
སྐས་མོ་སྤྱ་འཛོན་མ་འདི་ ཡུམ་རྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་སྤྱ་མཛེད་ དེ་མ་ད་ཏེ་གི་རྒྱལ་པོ་ ལུ་ལྷ་བཟོ་གི་
སྐས་མོ་ཨོན་མས།།

༣ ལོ་ངོ་༡༠ གི་རིང་ལུ་ བམ་དུས་སོ་སོར་དང་བཟུན་ ཁང་བཟང་མ་འདྲ་སྟེ་འདྲ་ལུ་
དགའ་སྟོན་དང་ སྤྱ་གཞས་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་སྟོ་གི་ལས་རིམ་སྤྱ་ཚོགས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་
ལུ་ཏེ་ རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་ལྷགས་བག་ཐེབས་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ནི་ཐབས་ཤེས་མཛད་རུང་ རྒྱལ་སྐས་ཁོ་
རང་ཨ་རྟག་རང་ འཁོར་བའི་སྤྱད་བཟུམ་བཟོད་ཐབས་མེད་མི་འདི་ལུ་གཟིགས་ཏེ་ མི་ལུས་
དོན་དང་ལྷན་པ་ཅིག་བཟོ་ནི་གི་ ལྷགས་བཞེད་རང་གནང་སྟེ་བཞུགས་རུག།

རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་ལྷགས་ཁར་ སོ་བུང་གི་ལོངས་སྟོན་ གཞུགས་ཁམས་བདེ་བའི་ཉམས་ ལོ་ན་
གཞོན་པའི་ལང་ཚོ་འདི་ཚུ་གིས་ག་ཅི་པན་ཐོག་ནི། བམ་ཅིག་གི་ཚོ་ ང་བཅས་ར་ན་འོང་། ང་
བཅས་ར་རྒན་རྒྱས་འཇོ་འོང་། ཤི་བའི་ལམ་ལས་ཕྱོག་ཐལ་མི་འདི་ག་ཡང་མེད་ཟེར་ལྷགས་
བཞེད་གནང་རུག དེ་འབད་སྐས་ལས་ བམ་གཞོན་གྱི་ལང་ཚོ་དང་ རྒྱ་སྟོབས་ཀྱི་དཔའ་ཉམས་ དེ་

འཛོལ་ནི་གི་ཉམས་ལེན་ཚུ་སྟོབ་སྟེ་ དུམ་གྱི་ཅིག་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་བཞུགས་པ་ད་ ཉམས་
ལེན་དེ་ཚུ་གིས་ སངས་རྒྱལ་གོ་འཕང་མི་འཛོལ་ནི་ཨིན་མ་ ལུགས་ཐག་ཚད་རུག་ དེ་ལས་མཚུགས་
རང་ མ་ག་རྩ་ལུ་བྱོན་ ག་ཡ་གི་གཡུས་ཁ་ལས་མར་བབ་མི་ཚུ་མོ་ནི་རྒྱ་ནའི་འགམ་དུ་ ཤིང་ལྷ་
ཅུ་ཡིལ་མའི་ཚལ་ནང་ དག་པོའི་དཀའ་ལྷན་གྱི་ཉམས་ལེན་མཛད་གནང་རུག།

༥་ རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཉམས་ལེན་མཛད་མི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ མཚོ་བསམ་བཏང་མ་ཚུགས་པའི་
དཀའ་ལྷན་སྒྲོམ་ཨིན་མ་ཚུ་ ཁོ་རང་གིས་ ཁོ་རང་ལུ་དེ་བཟུམ་གྱི་དཀའ་ལྷན་འདི་ལས་
སྟོབ་ཅིག་ འདས་པའི་དུས་ལུ་ཡང་ ག་གིས་ཡང་མ་འབད་བས་ ད་རྩོ་གི་དུས་ལུ་ཡང་ག་གིས་
འབད་མི་ཚུགས་ མ་འོངས་པའི་དུས་ལུ་ཡང་ག་གིས་ཡང་འབད་མི་ཚུགས་པའི་ དཀའ་ལྷན་
དང་བཙོན་འགྲུས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་དེ་ བྱང་ཚུབ་འཚོལ་དོ་ཟེར་ ལུགས་བཞེད་གནང་རུག།

དེ་སྟེ་ ལོ་རྩི་ ༦ གི་རིང་ལུ་ དཀའ་ལྷན་ལུ་བཙོན་ན་འགྲུས་ག་དེམ་ཅིག་མཛད་ཅུང་ རྒྱལ་
ལྷན་ཁོ་རང་གིས་དགོངས་བཞེད་གནང་མི་གི་དམིགས་དོན་ཚུ་འགྲུབ་མ་ཚུགས་པ་ལས་ དཀའ་
ལྷན་བཀོག་བཞག་སྟེ་ གཙང་ཚུ་གཅིག་ནང་སྐྱུ་ལྷན་གནང་བར་བྱོན་སོང་རུག་ སྒོ་ལོགས་ཁ་ལུ་
ཡོད་པའི་གཡུས་ཚན་གྱི་ཞིང་པ་གཅིག་གི་བུམ་ ལེགས་སྐྱེས་མ་ཟེར་མི་བུམ་ག་ནི་བ་མཛོས་ཤིང་
ཡིད་དུ་འོང་བ་གཅིག་གིས་ ཞོམ་དང་མི་འདི་བཞེས་པ་ད་ རྒྱལ་ལྷན་དང་མཉམ་ཅིག་དཀའ་
ལྷན་ནང་བཞུགས་མི་ཚུ་རྒྱལ་སྐྱེད་པོ་ཚུ་གིས་མཛོང་སྟེ་ རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་བྱང་མིད་གྱི་
ལག་པ་ལས་ ཟས་ལེན་བཞེས་མི་ལུ་སྦྱང་བ་བརྒྱབ་ཞེན་མ་ལས་ རྒྱལ་ལྷན་བཀོག་བཞག་སྟེ་ས་
གནས་གཞན་གཅིག་ཁར་ཡང་སོང་པ་ལས་ རྒྱལ་ལྷན་ཁོ་རང་རྒྱང་མ་ཅིག་ལུས་སོང་རུག།

རྒྱལ་ལྷན་འདི་ ཚུ་རྒྱལ་ལྷན་གིས་བཀོག་བཞག་པའི་ཤུལ་ལས་ སྐྱུ་གཞུགས་ཏེ་ལ་ལས་ག་ནི་བ་
སྒྱོ་ལུ་ཅིག་ལས་བཞུལ་ཏེ་མེད་དེ་འབད་ཅུང་ ད་ཅུང་རྒྱལ་ལྷན་ཁོ་རང་གི་སྐྱུ་སྒྲོག་ལུ་བྱུག་ཅུང་
བཞེད་དོན་ཚུ་མ་ལྷན་ཚུ་ཚུང་ ཉིང་དེ་འཛོན་གྱི་དཀའ་ལྷན་སྐྱོད་ནི་ཟེར་ ལུགས་བཞེད་
གནང་སྟེ་ རྩོ་རྩེ་གདན་ལུ་བྱོན་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལུ་བཞུགས་ཏེ་ ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ལུ་
དམ་བཅའ་གི་ཚིག་དེ་སྟེ་གསུངས་རུག་ ད་གིས་བྱང་ཚུབ་མ་ཚོབ་བར་དུ་ གཞུགས་གྱི་ལྷན་
རྩོགས་ཅུང་ ཤ་སྐྱེས་ཅུང་ ཅུ་ཏོ་ཚུ་གཞག་སྟེ་འགྱོ་ཅུང་ དེ་འབད་སྟེ་ད་ བྱང་ཚུབ་མ་ཚོབ་ཚུན་ཚུང་
གདན་འདི་གུ་ལས་སྦྱར་རང་མི་སྦྱར་བར་ཉིང་དེ་འཛོན་བསྐྱོམ་ནི་ཟེར་ དམ་བཅའ་བཞེས་རུག།

སངས་རྒྱལ་ རྒྱུ་ལྷན་པ།

མི་ཚུ་གིས་ཡང་ སངས་རྒྱལ་ལྷ་དགའ་བ་དང་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་ སྐྱེས་པ་ཚུ་དང་ རྟོག་པ་
ཟས་འཕྱད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ག་ར་རྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཚད་ སློབ་མ་ནང་ལས་
མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ རྒྱ་རི་བྱ་དང་མའོ་གཤེན་གྱི་བྱ་གཉིས་ འཁོར་ཉིས་སྟོང་དང་བཅས་པ་རྟོན་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་རུག།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་འདི་ དེ་བསྐྱེད་ཡང་ རྒྱལ་སྐྱེས་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་མྱེད་སྐྱེས་
ཏེ་ཕྱོག་མི་འདི་ལུ་ སེམས་པམ་ནི་དང་ དགོངས་མ་ཁྲེལ་ནི་མ་སངས་པར་བཞུགས་ཡོད་ཅུང་
ལུལ་ལས་སློབ་མ་ལུ་གྱུར་མ་ཚད་ སངས་རྒྱལ་གྱི་མ་ཚབ་ རྟེན་གྱི་བདག་མོ་དང་ སྐྱེས་སྐྱེ་གཙན་
འཛིན་ བཅུན་མོ་སྐྱེ་འཛིན་མ་ལ་སོགས་པ་ རྒྱུའི་རིགས་བརྒྱད་གྱི་མི་ག་རང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་
རྗེས་སུ་འཇུག་ གཞན་ཡང་སྐྱེ་པོ་པོ་མོ་མང་རབ་ཅིག་ སངས་རྒྱལ་ལྷ་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་
བསྐྱེད་དེ་ སློབ་མ་འབད་མི་གྲངས་ཁ་མ་ཚད་པ་འབད་འཛོན་རུག།

ལ་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ དགྲུང་གྲངས་ ༤༥ གི་རིང་ལུ་ ལུལ་སྟོངས་དང་ས་གནས་ཐད་མ་
ཐད་ཁ་ལུ་ཕྱོག་ཏེ་ ཁོ་གིས་ཐོབ་པའི་བདེན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོས་ཚུ་ མི་ག་རང་ལུ་རྟོན་གནང་
རུག། མཐའ་ན་མཇུག་ལུ་ སངས་རྒྱལ་དགྲུང་ལོ་ ༥༠ བཞེས་པ་ད་ རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ལས་མཉན་ཡོད་
ལུ་ཕྱོག་པའི་ལམ་ཁར་ ཡངས་པ་ཅན་ལུ་ཕེབས་ད་ བསྐྱེད་གཞི་བཞེས་ཏེ་ ལྷ་བ་ལྷ་གི་རྒྱལ་ལས་
དགོངས་པ་རྗེས་ནི་ཡིན་པའི་ལུང་བཟུན་ཡང་གནང་རུག། རྒྱ་བསྐྱེད་ཡི་རང་ལམ་འགྲུལ་
མཛད་དེ་ པ་སྐ་ལུ་ཕེབས་ད་ མགར་ལྷ་ཚུན་ཏེ་གིས་གསོལ་ཟས་ཅིག་དང་མི་འདི་གིས་ ཚབས་
ཅན་འབད་བསྐྱེད་ཆེ་རུག། རྒྱ་ལུ་བསྐྱེད་ལུགས་འབད་ཡང་ རྒྱའི་སྟོབས་ཤོར་ཏེ་འབད་ཅུང་
རྩ་མཚོག་གོང་གི་ས་མཚམས་ནང་གི་ནག་ཚལ་ནང་མ་ཕེབས་བར་དུ་ འགྲོས་གྱིས་བཏང་སྟེ་
ཕྱོག་རུག།

རྩ་མཚོག་གོང་ལུ་ཕེབས་ཞེན་མ་ལས་ ཤིང་ས་ལ་གཉིས་གྱི་བར་ན་ སང་གོ་ཉལ་སྟབས་གྱིས་
རྩལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་ དགོངས་པ་མ་རྗེས་གྱི་བར་དུ་ སློབ་མ་ཚུ་ལུ་ ཚོས་རྒྱན་ཚད་མེད་པར་
གསུངས་གནང་རུག། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་ འཇིག་རྟེན་འདི་ནང་ལུ་ དམ་པའི་ཚོས་གྱི་ལམ་རྟོན་
མཛད་དེ་ རྟོན་པ་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་སུ་རྗེས་པའི་མཐའ་མ་
དགོངས་པ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ཏེ་ ལྷ་དན་ལས་འདས་སོང་རུག།

༤་ རྣོན་པ་གི་རྣོབ་མ་ནང་ལས་ གཙོ་པོ་ཀུན་དགའ་པོ་གིས་འགོ་འདྲེན་ཚོག་ལས་ འཁོར་
རྣོབ་མ་ཚུ་གིས་ རྣོན་པའི་སྐྱ་གདུང་རྩ་མཚོག་གོང་དུ་ སྐར་སྐྱངས་འཕུལ་རུག།

དེའི་དུས་ལུ་ རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་དང་ བྱིམ་ཚང་གི་རྒྱལ་པོ་བདུན་གྱིས་ རྣོན་པའི་སྐྱ་
གདུང་རིང་བསྐལ་གྱི་བགོ་བཤའ་དགོས་ཟེར་སྐབ་ད་ རྩ་མཚོག་གོང་གི་རྒྱལ་པོ་གིས་ཚར་གཅིག་
གུ་མ་གསལ་ལས་ ཁོང་ཚུ་གི་བར་ན་དམག་ལྷག་ཡང་ཡང་སག་ས་འབད་རུག ཨིན་ཅུང་
མཐའ་མཚུག་ལུ་ རྣོ་རིགས་ཅན་གྱི་མི་ སྲོ་ན་ཟེར་མི་གིས་ རང་གི་གས་འབད་དེ་ རྒྱལ་ཚེན་
བརྒྱད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚུ་ལུ་ རིང་བསྐལ་བགོ་བཤའ་རྒྱབ་སྐྱེ་བྱིན་མ་ལས་ ག་ར་ཞི་འགྲིགས་བཟོ་རུག
དེ་མ་ཚོད་ སྐར་ཐལ་དང་རིང་བསྐལ་བཞུགས་ས་གི་རྣོད་རྩ་བུམ་ཡང་ ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
གཉེས་ལུ་ཕུལ་ཏེ་ རིང་བསྐལ་དང་སྐར་ཐལ་བཞུགས་ས་གི་མཚོད་རྟེན་ཡང་ལེ་ཤ་རང་བཞེངས་
གནང་རུག།

ཁ

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་གདམས་མཐའ་མ།

༡ རྩ་མཚོག་གོང་དུ་ ས་ལའི་ཤིང་གི་འོག་ལུ་ ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ འཁོར་གྱི་སློབ་མ་
ཚུ་ལུ་ ཞལ་ཆེམས་མཐའ་མ་དེ་སྤེ་གསུངས་ཅུག

ལྷོང་གྱིས་ ལྷོང་ར་རྩུ་གསལ་བའི་འོང་དེ་ ལྷོང་ར་གིས་རང་བསྐྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་
གཞན་ག་ལུ་ཡང་སློ་གཏང་ནི་མི་འོང་། དེ་གི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཚུ་ ལྷོང་རང་གསལ་བའི་འོང་བཟུམ་
བསྐྱེན་ནི་མ་གཏོགས་ གཞན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ག་ཅི་ལུ་ཡང་ བསྐྱེན་ནི་མི་འོང་།

ལྷོང་རའི་གཟུགས་ལུ་བཟུ་ལྷོ་ གཟུགས་ལུ་མ་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོ་ལུས་གྱི་བདེ་
བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཆ་རང་ སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྩུ་ཨིན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ ག་ཅི་འབད་
འདོད་པའི་དབང་ལུ་ཤོར་ནི་སློ་ རང་གིས་རང་ལུ་མཚོ་བསམ་བཏང་ལྷོ་ ག་ར་མི་ཉག་པའི་
རང་བཞིན་དང་ དེ་ལུ་བཞེན་ཏེ་བྱུང་མི་ཆགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ག་རང་ མཐའ་མཚུག་
སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཅིག་ལས་མེད་པ་ཨིན་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་ལས་ ཆགས་པ་དང་ཉོང་
མོངས་པའི་རྩུ་ འདོད་ཆགས་དང་ད་རྩུ་ཚུ་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནི་མི་འོང་། དེ་ལོ་ལོ་དང་ཅ་ལ་
ཚུ་ལུ་བཟུ་འདི་འབད་རུང་ དུས་ནམ་ཅིག་གི་ཚེ་ བཅག་དགུམ་འབད་མ་ད་ སོ་སོར་འགྱོ་ནི་གི་
རྩུ་དང་རྩུ་ནམ་པ་སྤོ་ཚོགས་གཅིག་ཁར་འདུ་འདུལ་ཅིག་ཨིན་མ་མ་གཏོགས་ དུས་རྩུན་དུ་
འགྱུར་བ་མེད་པར་སྤོང་ནི་འདུག་ག་? འཁོར་བ་ནང་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་འབྲུལ་ཏེ་མ་སྤོང་པར་ ང་
སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཤུལ་ལུ་ཡང་ དེ་གི་བཀའ་ཚེས་ཚུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཅིན་ སྐྱུག་བསྐྱེད་
ལས་འགོལ་འོང་། དེ་གི་རྗེས་འཇུག་སྐྱབ་མ་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་ལུ་ཡང་འགྱོ་འོང་། །

༢ དེ་གི་འཁོར་སློབ་མ་ཚུ་ ང་གིས་སྤོན་མི་བསྐྱབ་བྱ་ཚུ་ བཀོ་བཞག་ནི་མི་འོང་ སེམས་
ཁར་ལས་བཞེད་ནི་ཡང་མི་འོང་། དུས་ནམ་རང་འབད་རུང་ སེམས་ཁར་བཞག་ དོན་ལུ་མཚོ་
བསམ་བཏང་ལྷོ་ ཉམས་སེལ་འབད་བ་ཅིན་ གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་འོང་། །

གདམས་ངག་གི་སྒྲིབ་པོ་འདི་ རང་གི་སེམས་རང་གིས་བསྐྱེད་ནི་འདི་ཡིན། བྱེད་རེ་
སེམས་འདི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལས་བསྐྱེད་པ་ཅིན་ གཞུགས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་བཟང་པོ་
དང་ སེམས་གཙང་ཉོག་ཉོ་ ཁ་ལས་འཐོན་པའི་ཚོགས་ཚུ་འཕྲང་གཏམ་འོངམ་ཡིན། རང་གི་མི་
ཚོ་འདི་རྟགས་པ་དང་རྟེན་པ་མེད་པ་ཡིནམ་ཨ་རྟག་རང་སེམས་ཁར་དྲན་ཏེ་སྦྱོང་པ་ཅིན་
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཚུ་སྤང་ཚུགས་པ་མ་ཚད་ གཞན་སྤྲོད་པ་ག་རང་ལས་སྦོག་ཚུགས་པ་
ཡིན།།

བྱེད་རེ་སེམས་འདི་ འདོད་པ་གིས་བྱུན་ཏེ་ འདོད་པའི་དབང་ལུ་ཤོར་འགྱོ་བ་ཅིན་
འདོད་པའི་སེམས་འདི་བཀག་ཞེན་ལས་ རང་གིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་འབད་དགོ་པ་
ཡིན།

མི་གི་སེམས་འདི་གིས་ མི་འདི་ཡང་ན་སངས་རྒྱལ་ས་ལུ་བསྐྱེད་ནི་དང་ ཡང་ན་དུང་འགྲོ་
གི་ས་ལུ་བསྐྱེད་བཅུག་པ་ཡིན། སེམས་འཇུག་པའི་དབང་ལུ་ཤོར་བ་ཅིན་ ལྷན་པོ་ལུ་འགྱུར་ནི་
དང་ གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཅིན་སངས་རྒྱལ་གོ་འཕང་ཐོབ་ཡིན། དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ རང་གི་
སེམས་འདི་རང་གིས་བསྐྱེད་སྟེ་ ལམ་བཟང་པོ་ལས་གཡོ་ནི་མི་འོང་།།

༣ བྱེད་ག་རང་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་གུས་ཞབས་འབད་དགོ་ དེ་གི་ལམ་སྟོན་ཚུ་ལག་
ལེན་འཐབ་ཞེན་ལས་ འཐབ་ནི་དང་རྒྱག་ནི་ལས་འཛུམ་དགོ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ཚུ་དང་
མར་ཁུ་བཟུམ་སོ་སོར་མེན་པ་ ཚུ་དང་ཨོམ་བཟུམ་སྟེ་འདྲེས་ཏེ་སྦྱོང་དགོ།

ཚོས་ཉོན་ནི་དང་ བསམ་ནི་ སྦོམ་ནི་ཚུ་ ག་རང་གཅིག་ཁར་སྦྱོང་དེ་འབད་ནི་མ་གཏོགས་
གཅིག་ཁར་འཛོམས་ཏེ་ དོན་དག་མེད་པའི་སྦོ་སྦྱོབ་ནི་དང་ འཐབ་སྦྱོང་དང་སེམས་དུག་གས་ནི་
གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་དེ་ དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརྒྱག་བཏང་ནི་མི་འོང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མེ་རྟོག་འདི་ལུ་ དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་ བདེན་པའི་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདི་ ལོངས་སྦྱོང་
དགོ་པ་ཡིན།

ང་གིས་སྟོན་མི་གདམས་ངག་འདི་ཚུ་ ང་རང་ལམ་ལུ་བཞུགས་ཏེ་ཉམས་སྦྱོང་གིས་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། བྱེད་ཆ་བྱིས་ཡང་ གདམས་ངག་འདི་ཚུ་ལུ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ་ གདམས་
ངག་གི་འབྲས་བུ་ཉམས་སྦྱོང་གིས་འབྲུབ་ཚུགས་པ་འབད་དགོ།

ག་དམ་ཅིག་འབད་ བྱེད་ཆ་ཀྱའ་ཀྱིས་ དེ་གི་གདམས་ངག་དེ་ཚུ་ལྷན་མེད་འབད་བཞག་པ་
ཅིན་ ང་དང་གཅིག་ཁར་ངོ་མ་འབད་བྱེད་དེ་སློ་ལོགས་ཁར་སྤྲོད་རུང་ ང་དང་ཐག་རིང་ས་ལུ་
སྤྲོད་དོ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན། ང་དང་དངོས་སུ་གཅིག་ཁར་སྤྲོད་ནི་མ་ཐོབ་རུང་ དེ་གི་གདམས་ངག་
ཚུ་ལུ་གུས་ཞབས་དང་བརྩེ་མཚོང་བསྐྱེད་དེ་ ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཅིན་ ང་དང་ཐག་
ཉེ་ས་ལུ་སྤྲོད་དོ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན།

༤. དེ་གི་འཁོར་སློབ་མ་ཚུ། ད་དུ་ཤི་ནི་གི་དུས་ལུ་བབ་དོ། ང་བཅས་རང་ཁ་འབྱུལ་ནི་གི་
དུས་ཚོད་ཡང་ སློ་ལོགས་ཁར་རང་སྤྲོད་ཅི། ཨིན་རུང་ ག་ཡང་ལྷ་ལོང་འབད་ནི་མི་འོང་། མི་ཚོ་
འདི་འགྱུར་འགྱོ་ནི་གི་རང་བཞིན་ཅིག་ཨིན། ག་རང་འབད་རུང་ཤི་ནི་ལས་ཐར་ནི་གི་ཐབས་
མེད་པ་ཨིན། འ་ནི་འདི་ད་ཚུ་ ང་ཤི་ནི་གི་དུས་ལུ་ཡོད་པ་ད་ དེ་གི་གཞུགས་འདི་ དེ་བསྐྱང་ལྷག་
རྒྱུ་བྱུང་མི་ཤིང་ ཉ་བཟུམ་སྡེ་ གཞུགས་འདི་སོ་སོར་ཁ་འབྱུལ་ཏེ་འགྱོ་མ་ད་ལས་མི་ཤེས་པས། །

ད་ སེམས་ལུ་སློ་བ་བསྐྱེད་དེ་དོན་དག་མེད་ དེ་བ་འདི་འཛིག་རྟེན་ནང་ག་ནི་ཡང་རྟེན་པ་
དང་རྟེན་པ་མེད་པར་ རྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ནི་གི་རང་བཞིན་ཨིན་མི་ལུ་ དེས་ཤེས་
བསྐྱེད་དེ་ མི་ཚོ་ཡང་སྤྲོང་པོ་མེད་པར་ཤེས་དགོ་པ་ཨིན། །འགྱུར་ནི་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཚུ་ཤེས་
ནི་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་པའི་རྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཅིག་ཨིན་ཟེར་མཚོ་ནི་དང་ སྤྲོང་པོ་མེད་པའི་
འདོད་པའི་སེམས་འདི་ བདག་འཛིན་འཐབ་ནི་མི་འོང་། །

འཛིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདུད་ཀྱིས་ ཨ་རྟེན་རང་ རང་གི་སེམས་
འདི་མགུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ནི་དཔའ་བཅམ་ཨིན། ག་དམ་ཅིག་འབད་ རང་གི་བྱིམ་ནང་སྤྱིད་ཏོང་ཏོ་
འབད་གཉིད་ཅིག་ལོག་དགོ་མཚོ་རུང་ བྱིམ་ནང་དུག་སྐྱུལ་ཅིག་འཇུལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དང་པ་
རང་དུག་སྐྱུལ་དེ་ཕྱི་ཁར་བཏོན་བཏང་དགོས་པ་གལ་ཆེ།

དེ་བཟུམ་འབད་ རང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་དགོ་པ་ཅིན་ དང་པ་རང་འཁོར་བའི་ཞེན་ཐག་
དེ་ཐག་རིང་ས་ལུ་བཀོག་ཞེན་ལས་ རང་གི་སེམས་འདི་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་དགོ་པ་ཨིན།

༥. དེ་གི་འཁོར་སློབ་མ་ཚུ། ད་འབད་ན་ ང་ཤི་གི་དུས་ཚོད་ལུ་སྤྲོད་ཅི། ཨིན་རུང་ཤི་ནི་
འདི་ ཕྱི་ཁ་གི་གཞུགས་རྒྱུང་མ་གཅིག་མཇུག་བསྐྱུལ་ཨིན་ཟེར་ཤེས་དགོ་ གཞུགས་འདི་དང་པ་པ་

མ་གཅིག་བསྐྱབས། བར་དུ་བཞེས་སྒོ་ཚུ་གིས་འཚོ་སྐྱོད་འབད་དེ་སྡོད་སྡོད་པ་འབད་ནི་འདི་གིས་
དེ་ལུ་ནད་བཏབ་ནི་དང་ ཤི་ནི་ཚུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོངམ་ དེས་ཉལ་ཨིན།།

དེ་འབད་མ་དང་ སངས་རྒྱལ་ངོ་མ་འདི་ མིའི་གཞུགས་འདི་མེན་པར་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཨིན། མིའི་གཞུགས་འདི་ དེས་པར་དུ་ཞིག་སྟེ་འགྲོ་མི་ཅིག་ཨིན་ཅུང་ ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ འོན་དམ་པའི་ཚོས་དང་ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནང་ལུ་ ཨ་ཏྲག་
རང་གནས་ཉེ་སྡོད་ཨིན། མི་ཚུ་གིས་ ང་གི་གཞུགས་མཐོངམ་ཅོམ་གིས་ ང་ངོ་ཤེས་མི་ཚུ་གས།
དེ་འབད་མ་དང་ ང་གིས་སྟོན་མི་དམ་པའི་ཚོས་ལུ་མོས་གུས་བསྐྱེད་དེ་ ཉམས་སྲུ་ལེན་མི་རྒྱུངམ་
ཅིག་གིས་ ང་ཤེས་ཚུ་གས།

དེ་འབད་མ་ལས་ ང་ཤི་བའི་བཤུལ་ལས་ བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་འདི་དམ་པའི་ཚོས་ཨིན། དེ་ཚུ་ལ་
བཞིན་དུ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཅིན་ ང་ལུ་དད་པ་དང་ གུས་ཞབས་འབད་བའི་ཚུ་ལ་སྟོན་མ་ཨིན།

དང་སྟོ་ཚུ་ཚོད་ ངེ་གི་མི་ཚེ་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་གི་རིང་ལུ་ ང་གིས་དམ་པའི་ཚོས་འདི་ཚུ་
སྐྱ་གསང་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ འོན་དག་གསལ་ཏྲོག་ཏྲོ་འབད་ ཆད་ལུས་མེད་པར་སྟོན་ཉེ་ཡོད།
དེ་གི་འཁོར་སློབ་མ་ཚུ་ འདི་ནི་ཚོག་གི་མཐའ་མ་ཨིན། ད་ལུ་དཔེ་ཐེངས་ཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ང་ལྷ་
ངན་ལས་འདའ་ནི་ཨིན། འདི་དེ་གི་གདམས་ངག་ཨིན་ནོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ།

།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དང་དམ་བཅའ།

༡ ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་གཙོ་བོ་ནི་ བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཚད་མེད་འདི་
ཡིན། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཟེར་མི་འདི་ སེམས་ཅན་ཚུ་ག་ཅི་གི་ཐད་ལས་འབད་ཅུང་ ཐབས་ཤེས་
གྱི་ཐོག་ལས་སྐབས་མཛད་མི་གི་སེམས་བསྐྱེད་ལུ་སྦྱབ་ཡིན། སྤྱིང་རྗེ་ཚད་མེད་ཟེར་མི་འདི་
གཞན་གྱི་ནད་དང་ སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུ་ རང་གིས་དང་དུ་ལེན་མི་འདི་ལུ་སྦྱབ་ཡིན།

དེ་ཡང་ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས། བྱེད་གྱི་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུ་ དེ་གི་བདེ་བ་དང་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་ཡིན་ཟེར་གསུངས་ལུ་གས། ཡིའི་གཅིག་གིས་མོ་གི་བྱ་ཚུ་ལུ་ཨ་རྟེན་རང་བྱམས་པ་
དང་བཅེ་བ་བསྐྱེད་དོ་བཟུམ་འབད་ སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་
བཟང་བོ་ཡང་ ཡུད་པ་ཐེངས་གཅིག་ཡང་བཀོག་མ་བཞག་པར་མཛད་པ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་སྤྱིང་རྗེ་འདི་ སེམས་ཅན་ག་དང་ག་གི་དགོས་མཐོ་དང་བསྐྱེན་
ཏེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། འདི་གིས་ཕན་ཐོག་མི་ཐོག་འདི་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་གུས་ལུ་རག་ལས། དེ་ལས་
བརྟེན་ཏེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཚུགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེ་འབད་བ་ཅིན་ ཡིའི་གིས་བྱ་
ལུ་བཅེ་གཏུང་འབད་མ་ད་ བྱ་གིས་ཡང་ཡིའི་གི་སྤྱིང་གཞག་ལུ་བཅེ་བཀྱར་འབད་ཅིན་ རྒྱལ་
ལས་བྱ་ལུ་ཕན་ཐོག་བྱུང་མ་ཡིན།

ཡིན་ཅུང་ སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དེ་མ་ཤེས་པ་ལས་ མ་རིག་པ་ལུ་
བརྟེན་ཏེ་བྱུང་མི་ འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་གིས་འབྱུལ་ཏེ་ མི་དགེ་བའི་ལས་
མང་རབས་ཅིག་བསགས། དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་མེད་གྱི་ནང་ལུ་ཚུད་ ལས་ངན་
པའི་ཁུར་ཆ་ལྷེ་དྲགས་འབག་སྟེ་ ཉམས་ཐག་ ཉོན་མོངས་གྱི་རི་ཁ་ལུ་ མགུ་འཁོར་ཏེ་ལུས་པ་ཡིན།

༥་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚེ་བ་དེ་ཡང་ ད་རེས་གྱི་མི་ཚོ་ནང་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལྟ་མཐོ་
བསམ་གཏང་ནི་མེན་པར་ རྒྱ་བ་དང་ཚོ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ ཐུགས་བསྐྱེད་
བཟང་པོ་འདི་གིས་ མ་རིག་འཁྲུལ་པ་ནང་ལྷན་མི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཕན་པ་རྒྱབ་ཡིན།

 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དོ་མ་དེ་གིས་ སེམས་ཅན་རང་རང་སོ་སོའི་ཁམས་དང་བསྐྱེན་
པའི་ ཐབས་ཤེས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་ཏེ་ ཕན་པ་རྒྱབ་ཡིན། །

 སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ལོ་རང་ རྒྱུའི་རིགས་བརྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་ལྷན་འབད་འཁྲུངས་
རུང་ རྒྱལ་མིང་གྱི་ལོངས་སྟོན་ལུན་ལུ་ཚོགས་པ་རྒྱ་ག་རང་བཀོག་བཞག་སྟེ་ དཀའ་ལུབ་
མཛད་པ་བྱོན་སོང་ལུག་ མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལྟོན་ལྟོས་དང་སྟོན་རྒྱབ་གནང་སྟེ་
མཐར་ཐུག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཏེ་ གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྒྱ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
མང་རབས་ཅིག་བསྐོར་གནང་བའི་ལྷན་ལས་ གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཉུག་པར་བཟུང་མི་རྒྱ་གི་
དོན་ལྟ་ ལྷ་ལྟ་དན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་སྟོན་གནང་ལུག།

 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་གིས་ སེམས་ཅན་རྒྱ་གི་མ་རིག་པའི་རྫོངས་པ་ལྟ་ ཐོག་མ་
དང་མཐའ་མ་མེད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱ་ཚད་དང་གཉིང་ཚད་དཔག་མ་རྒྱུགས་པའི་ འཕྲིན་ལས་
མཛད་གནང་ཡིན།

 དེ་བསྐྱེད་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ བྱིན་ལས་བྱིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམས་ལྟ་ ཐུགས་གྱི་
ཁས་སྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞི་བཞེས་ལུག་ དེ་ཡང་ དང་པ་ སེམས་ཅན་ག་རང་སྐྱུག་བཟུལ་ལས་
སྟོབ་ནི་དང་། གཉིས་པ་ འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་པ་རྒྱ་ག་རང་སྐྱེད་ནི་དང་། གསུམ་པ་ བཟུན་པ་
ག་ར་མཁྱེན་རྒྱུགས་པ་མཛད་ནི་དང་། བཞི་པ་མཐར་ཐུག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནི་
དང་བཅས་ དམ་བཅའ་བཞི་མཛད་ལུག་ འ་ནི་ཁས་སྐྱེད་དམ་བཅའ་རྒྱ་ཡང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཐུགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་ལས་བཟུན་འཁྲུངས་ལས་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
མཚན་ཉིད་སྟོན་ཡིན། །

༦་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ དང་པ་རང་ ཁོ་ར་གིས་སེམས་ཅན་ག་ལྟ་ཡང་གཞོན་པ་མི་བཀལ་ནི་
གི་ཐབས་ཤེས་རྒྱུངས་ཏེ་ དེ་ལས་བཟུན་ སེམས་ཅན་རྒྱ་ཚོ་རིང་མ་འོང་ནི་གི་དོན་ལྟ་ ཐུགས་སྟོན་
གནང་ལུག།

ཡང་དག་པར་རྗེས་པའི་སངས་རྒྱལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཁོ་ར་གཞན་གྱིས་མ་བྱིན་པའི་ཅ་ལ་ལེན་ཏེ་སྤྲིག་པ་བསགས་ནི་ལས་ ག་
དེ་དྲག་དྲག་འཛེམ་ཏེ་བཞུགས་པ་ལས་ དེ་ལས་བརྟེན་ སེམས་ཅན་ག་རང་གི་ འདོད་པ་ག་ཡོད་
མི་འདི་འགྲུབ་ཚུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྤྲིགས་སྟོན་ཡང་གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཁོ་ར་འདོད་པའི་ལོག་པ་སྦྱོད་པ་སྤང་ནི་ལུ་ སྤྲིགས་འགྲིམས་ཏེ་གནས་
ཞེན་ལས་ དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཚུ་ག་ར་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཤེས་ནི་དང་ འདོད་
ཆགས་ཀྱི་སྤྲིག་བཟུལ་དང་འབྲལ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ སྤྲིགས་སྟོན་ཡང་གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཐར་པའི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ཁོ་རང་གཡོ་སྦྱུ་དང་མགྲུ་བསྐོར་གྱི་ལས་
ངན་ལས་འཛེམ་ཏེ་ དེ་ལས་བརྟེན་སེམས་ཅན་ཚུ་ག་ར་གིས་ གཏམ་ཕྲང་སྟེ་སྤྲིབ་ནི་ལུ་གོམས་
ནི་དང་ སེམས་ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་ཚུ་ཤེས་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྤྲིགས་སྟོན་ཡང་གནང་ཅུག།

ད་རུང་ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཁོ་ར་མི་ གཞན་གྱི་བར་ན་མ་བདེན་པའི་གཏམ་ཚུ་སྤྲིབ་སྟེ་ཕྱང་
བཟོ་ནི་ལས་ག་དེ་དྲག་དྲག་འཛེམ་ཅུག དེ་ཡང་ སེམས་ཅན་ཚུ་ག་རང་ གཅིག་གི་གཅིག་ལུ་
འཆམ་ཏོག་ཏོ་འབད་མྱོད་དེ་ ཞི་བདེ་ཐོབ་ཚུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན་མས།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཚོགས་རྒྱབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་གཞན་ལུ་གཞོད་པ་བསྐྱུལ་ནི་ལས་འཛེམ་ཏེ་
བཞུགས། དེ་ལས་བརྟེན་ སེམས་ཅན་ག་རང་ སེམས་ཞི་བདེ་ལུ་གནས་ནི་དང་ གཞན་ཡང་ཞི་
བདེ་ལུ་སྦྱེལ་ཚུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྤྲིགས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ འབྲེལ་མེད་པའི་གཏམ་གསུང་ནི་གི་སྟོན་ཚུ་སྤངས་ཏེ་ སེམས་ཅན་ག་
རང་གིས་བརྟེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དང་ ཕན་ཡོན་ཚུ་ཤེས་ནི་ལུ་སྤྲིགས་བསྐྱེད་གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ ཁོ་རང་གི་དམིགས་དོན་ཚུ་འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ ཁོ་རང་སེམས་འདོད་པ་
ལས་སྤང་སྟེ་ དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ཞི་བདེ་ཏེ་གོ་སྟེ་ སེམས་འདོད་པ་ལུ་བརྟེན་
པའི་སྤྲིག་བཟུལ་དང་འབྲལ་ཐབས་ལུ་ སྤྲིགས་བསྐྱེད་བཟང་པོ་གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ ཞེ་སྤང་ལངས་ནི་ལས་ལྷུང་སྟེ་ དེ་ལས་བརྟེན་ སེམས་ཅན་ཚུ་ག་རང་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་དགའ་བ་དང་བརྟེན་བའི་ངང་ལུ་སྤོང་ཐབས་ལུ་སྤྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོ་
གནང་ཅུག།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ མ་རེག་པའི་སྤངས་པ་སྤང་ནི་གི་ཐབས་ལམ་སྤྱངས་ཏེ་ དེ་ལས་བརྟེན་
སེམས་ཅན་ག་རང་ ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པའི་སྤངས་པ་དང་འབྲལ་རྟོགས་ནི་
གི་དོན་ལུ་ཡང་ སྤྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོ་གནང་ཅུག།

དེ་གིས་འབད་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་བརྟེན་བ་གིས་ སེམས་ཅན་ག་རང་ལུ་བྱབ་སྟེ་ སེམས་
ཅན་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་བདེ་བསྐྱེད་རྒྱབ་ཨིན། དེ་ཡང་ བ་མ་གིས་ རང་གི་ཨ་ལོ་ལུ་ག་དམ་ཅིག་
བྱམས་པ་དང་བརྟེན་བ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡང་ སེམས་ཅན་ག་རང་ལུ་སྤྱགས་ཀྱི་
བརྟེན་བ་གཟེགས་ཏེ་ ག་རང་ ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་ལུ་གྱུར་པའི་ རྟེན་བ་དང་ཤི་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་ལུ་ལས་བཟུམ་ཏེ་ རྣམ་གོལ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལུ་འདྲེན་ནི་གི་ སྤྱགས་
བསྐྱེད་བཟང་པོ་གནང་ཅུག།

ཁ

སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་དང་གཞན་ཐར་པ་གོལ་ནི་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས།

༡་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ གསུངས་མི་དམ་པའི་ཚས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་དེ་ཚུ་ མ་རིག་འབྲུལ་པའི་སྤིང་འདི་ནང་ལུ་རྫོངས་ཏེ་རྫོང་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ ཉ་གོ་ཚུགས་པ་ལུ་ག་ནི་བ་ལྷ་ཁག་ཨིན་མས། དེ་འབདཻ་ལས་ སངས་རྒྱལ་ཁོ་རང་དངོས་སུ་འཛུམ་སྤིང་ནང་བྱོན་ཞིན་མ་ལས་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་སྟེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་རང་རང་སོ་སོ་གི་ཁམས་དང་བསྐྱུན་ཐབས་ཤེས་ལུ་བརྟེན་ ཏེ་ རླུག་བཟུལ་ལས་སྒྲོལ་གནང་ལུག།

དེ་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ གཏམ་བརྒྱུད་ཅིག་བཤད་ནི་ཟེར་གསུངས་ལུག་དེ་ཡང་ ཉེ་མ་བྱིམ་བདག་ལྷུག་པ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ཁོ་རའི་བྱིམ་ནང་ལས་བྱི་ཁར་ཐོན་ ལུད་པ་ཐེངས་ཅིག་ལས་ ལོག་བྱིམ་ནང་རྫོང་བཟུལ་ད་ ཁོ་གི་བྱིམ་འདི་མེ་གིས་འཚོག་ཆེ་ལུག་ བྱིམ་འདི་མེ་གིས་ཟུན་ཅུང་ ཁོ་རའི་ཨ་ལོ་ཚུ་ བྱིམ་ནང་རྫོང་མོ་ལུ་སེམས་ཡེངས་ཏེ་ བྱིམ་མེ་གིས་ཟུན་མ་ཨིན་མ་མ་ཤེས་པར་ རྫོང་པའི་བར་ན་ བྱིམ་བདག་ཨ་པ་གིས་ ཨ་ལོ་ཚུ་ བྱི་ཁར་ཤོག་ བྱིམ་ནང་ལས་འཐོན་ཟེར་ ག་དམ་ཅིག་འབོ་ཅུང་ ཨ་ལོ་ཚུ་གིས་བྱི་ཁར་འཐོན་མ་བཅུ་པར་རྫོང་ལུག།

ད་ཅུང་ ཨ་པ་ཚ་གུང་སྒྲོམ་ལངས་ཏེ་ ཨ་ལོ་ཚུ་འབོ་སྟེ་ ང་གིས་བྱིད་ལུ་རྫོང་མོ་མ་འདུམ་དང་ ལེགས་ཤོམ་ལེ་ཤ་རང་འབག་འོང་ཡི། དེ་ཚུ་ལེན་པར་བྱིད་རང་ཆ་བྱབ་བྱི་ཁར་ཤོག་ཟེར་ རྒྱད་ཤུགས་འབད་བྱབ་སྟེ་འབོ་མ་ད་ ཨ་ལོ་ཚུ་སེམས་དགའ་སྟེ་ ཚར་གཅིག་གུ་བྱིམ་ནང་ལས་བྱི་ཁར་འཐོན་འོང་ལུག།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ འ་ནི་འཛུམ་སྤིང་འདི་ མེ་གིས་ཟུན་མི་བྱིམ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན། ཨིན་ཅུང་ སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་འདི་མ་ཤེས་པར་ འཁོར་བ་མེ་གིས་འཚོག་ནི་འབདཻ་ད་ སངས་རྒྱལ་ཚུ་ རླུགས་ཀྱིས་བཟོད་མ་ཚུགས་པར་ རླུགས་ཀྱི་བརྟེན་བ་སྒྲོམ་བསྐྱེད་དེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་འཁོར་བ་ལས་ སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ལུ་བརྟེན་གནང་མ་ཨིན། །

༥ ད་ཅུང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ གཏམ་བརྒྱུད་གཞན་ཅིག་གསུངས་མི་ནང་ ཉེ་མ་གི་དུས་
ཅིག་ལུ་ བྱིས་བདག་ལྷག་པ་ཅིག་ཡོད་མི་གི་བྱ་གཅིག་པ་འདི་ ཉེ་མ་གཅིག་འབད་མ་ད་བྱིས་ནང་
ལས་བྱོག་ཡར་སོང་པའི་ཤུལ་ལས་ ལྷུང་ཀ་ཐལ་སོང་ལུག།

བྱིས་བདག་ཨ་པ་འདི་ བྱ་གི་རྟིང་བདེ་ལ་སྟེ་འཚོལ་བར་སོང་ཅུང་ བྱ་འགྲོ་སའི་ལམ་འཚོལ་
མ་ཐོབ་ལས་ ཁོ་གིས་ བྱ་གི་དོན་ལུ་ག་ཅི་རང་འབད་ཚུགས་ཅུང་ དོན་དག་འབྲུབ་མ་ཚུགས་
པས།

འོ་དག་པ་ཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁོ་གི་བྱ་འདི་བཤོ་ལ་ར་ལྷུག་ཅིག་གྲོན་ གཟུགས་སྟོབས་
ཤུགས་ཉམས་ཉེ་ ཨ་པ་ཁོ་རང་སྟོང་སའི་གཡུས་ཀྱི་སྟོ་ལོགས་ཁ་ལས་པར་ ལྷུང་འབྲུམས་ཉེ་སྟོང་
ས་མཐོང་ལུག།

བྱིས་བདག་གིས་ དེ་འབྲུལ་ལས་ཁོ་གི་བྱ་ཨིན་མ་ངོ་ཤེས་ཉེ་ གཤམ་པོ་དག་པ་ཅིག་ བྱ་ལེན་
པར་བཏང་ལུག ཨིན་ཅུང་ བྱ་གིས་ཨ་པ་ངོ་མ་ཤེས་པར་ བྱིས་བདག་ཁོ་རང་དང་ བྱིས་བདག་
གི་བྱིས་ཡང་སྟོམ་སྟེ་ གཟེ་བརྗེད་ཁོག་ཁོ་ཅིག་སྟེ་མཐོང་མ་ལས་ ཁོ་གིས་སེམས་ཁར་ མི་དེ་ཚུ་
གིས་ཁོ་མགུ་བསྐོར་རྒྱབ་མས་ཟེར་མནོ་སྟེ་ ལོག་སྟེ་བྱིས་ནང་རྩ་ལས་འགྲོ་མ་བཏུབ་པས།

ད་ཅུང་ བྱིས་བདག་ཨ་པ་གིས་ གཤམ་པོ་ལེ་ཤ་བཏང་སྟེ་ བྱ་འདི་བྱིས་བདག་གི་གཤམ་
པོའི་གངས་སུ་སྟོང་པ་ཅིན་ ལྷ་ཆ་བྱིན་གཟེར་སྟེ་བཏང་ལུག དེ་ལས་བྱ་གིས་ཡང་ཁ་བཟེད་
དེ་ ལོག་བྱིས་ནང་འོང་སྟེ་ གཤམ་པོ་གཞན་མི་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ བྱིས་བདག་ཨ་པ་གི་གཤམ་
པོ་གི་གངས་སུ་འཇུལ་ཉེ་སྟོང་ལུག།

བྱིས་བདག་དེ་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ བྱ་ལུ་རྒྱ་ཚོར་གྱི་དབང་ཚད་ག་རང་སྟོང་དེ་འབད་
ཅུང་ བྱ་དེ་གིས་བྱིས་བདག་དེ་ ཁོ་རང་གི་ཨ་པ་ཨིན་མ་ངོ་མ་ཤེས་པས།

བྱིས་བདག་ཨ་པ་དེ་ རང་གི་བྱ་གི་སེམས་རྒྱུད་ཐང་པོ་དང་ ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་བཟང་
པོ་སྟོན་མི་ལུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་སེམས་ཁར་འབབ་ལུག དེ་ལས་བྱིས་བདག་དེ་ ལོ་ན་ཤས་ཉེ་
ཤི་ནི་རན་མ་ད་ ཁོ་གི་སྤྱན་ཆ་དང་གཉེན་ཉེས་ ལྟ་སྟོ་ཚང་ཚུ་ག་རང་ གདོང་ཁར་འབོ་སྟེ་ འདི་

དེ་གི་བྱ་ ལོ་ལེ་ག་གི་བར་ན་འཚོལ་བྱུང་ ད་རེས་ལས་རྒྱལ་ཏེ་མ་ཐོབ་མེ་དེ་གི་བྱ་ཡིན། ད་རེས་ ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ དེ་གི་རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྤོང་ཚུ་ག་རང་ བྱ་ལོ་ལྷ་དབང་ཚད་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ ཟེར་སྐབ་བྱུག།

འདི་རྣམ་ཚུ་ཁར་གོ་བཞིན་མ་ལས་ བྱ་དེ་ཨ་པ་གི་བཙེ་གཏུང་ལྷ་ཡ་མཚན་ཆེ་སྟེ་ ད་གིས་ད་ རྩོལ་ས་རྒྱལ་ཏེ་ལོ་དེ་གི་ཨ་པ་ཡིན་མ་མ་ཤེས། ད་ཨ་པ་ཡང་ཐོབ་མ་ཚད་ རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྤོང་ཚུ་ ཡང་ ག་རང་ ང་རང་གི་རང་དབང་ལྷ་ཐོབ་ཚར་བྱུག་ཟེར་སྐབ་བྱུག།

གཏམ་བརྒྱུད་དེ་ནང་གི་བྱིམ་བདག་ལྷུག་པོ་དེ་ སངས་རྒྱལ་དང་ ག་སྟོང་སར་འབྱམས་ཏེ་ འགྲོ་མི་བྱ་འདི་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ཡིན་པའི་བདེ་འཇོན་མ་ཡིན། ཨ་པ་གིས་ རང་གི་བྱ་ གཅིག་པོ་ལྷ་ བཙེ་གཏུང་ག་དེ་དྲག་དྲག་འབད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡང་ འགྲོ་བ་ སེམས་ཅན་ག་རང་ལྷ་སྤྲུགས་རྗེས་གཟིགས་ཏེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་ལམ་སྟོན་དང་ ཐབས་ཤེས་ རྫོགས་སྟེ་ མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ལྷ་བཀོད་ནི་གི་སྤྲུགས་བཞེད་གནང་མ་ཡིན། །

༣་ དཔེ་འབད་བ་ཅིན་ གནམ་ཁ་ལས་བབ་པའི་ཆར་པ་གིས་ ཉོད་དུམ་དང་ རྩོ་ཤིང་རྩ་ ཚུ་ལྷ་ཚོག་རང་འཐད་པ་སྟེ་འབབ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུགས་གྱི་བཙེ་བ་འདི་གིས་ཡང་ སེམས་ཅན་ག་རང་ལྷ་འདྲན་འདྲ་འབད་བྱུང་ཡིན། ཡིན་ས་ཅིག་ཅུང་ ཉོད་དུམ་དང་ རྩོ་ཤིང་རྩ་ ཚུ་བྱེས་ལྷུགས་དང་སྤྲུགས་མ་འདྲ་བའི་ སན་ཐབས་སོ་སོར་འབྱུང་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་ གྱིས་སྤྲུགས་བརྐྱེད་ཡང་ སེམས་ཅན་རང་རང་སོ་སོ་གི་ཁམས་དང་ བསམ་པ་མ་འདྲ་བའི་ གཏུལ་བྱ་ཚུ་ལྷ་ ཐབས་ཤེས་མ་འདྲ་བའི་ཐོགས་ལས་ ཐར་པའི་ལམ་ལྷ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

༤་ བམ་ཚུ་གིས་ རང་རང་སོ་སོ་གི་ཨ་ལོ་ག་རང་ལྷ་ བྱམས་སྤོང་ཚོག་རང་འཐད་པ་སྟེ་ འབད་མ་ཡིན་ཅུང་ བ་སྟེ་ཡོད་མི་ཨ་ལོ་ལྷ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་སེམས་ཁར་བཀལ་ཏེ་ ལེགས་ ཤོམ་འབད་མ་ཡིན།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུགས་གྱི་བཙེ་བ་འདི་ཡང་ སེམས་ཅན་ག་རང་ལྷ་འདྲན་འདྲ་ རྩོ་གནང་ཅུང་ མ་རིག་རྣོངས་པའི་དབང་གིས་ ལས་ངན་པ་མང་སྤྱི་འབད་མི་དང་ རྒྱལ་བཟུལ་

ཡང་སྤྱི་སྲུ་ཡོད་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྱགས་ཁར་བསྐྱམ་ཏེ་མཛད་གནང་མ་
ཨིན།།

ཉེས་འདི་ཤར་ཁ་སྤྱག་ལས་ཤར་ཏེ་དེ་ལུ་ཆགས་སྤང་དང་སྤྱོད་མེད་པར་འཇིག་
རྟེན་ག་རང་གི་སྤྱན་བ་སེལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱམས་པའི་སྤྱགས་ནི་སེམས་ཅན་ག་
རང་ལུ་བྱུང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་གིས་དྲང་པོའི་ལམ་ལུ་བཀོད་ནི་དང་དན་པའི་ལམ་ལས་སྤྱུབས་
མཛད་དེ་མ་རིག་རྫོངས་པའི་ལས་གྱི་སྤྱན་བ་སེལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ལུ་བཀོད་
གནང་མ་ཨིན།།

སངས་རྒྱལ་འདི་སྤྱགས་བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ལས་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་པ་དང་
སྤྱགས་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངང་ལས་མ་ཨིན་པར་ཉ་གོ་མ་ཨིན། འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་མ་རིག་པ་
དང་འདོད་པའི་དབང་གིས་དགའ་སྟོན་གི་ཐོག་ལས་ལྷ་འབད་དོ་བཟུམ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་
ཡང་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་བྱམས་པའི་ངང་ལས་འགོ་དོན་མཛད་ནི་ལུ་སྤྱགས་སྟོན་བ་དང་བཅས་པ་
འབད་གནང་མ་ཨིན། སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱམས་སྟེང་རྗེ་དང་
ཐབས་ཤེས་ཟབ་མོ་འདི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་སངས་རྒྱལ་ཁོ་རང་གི་སྤྱན་བ་གནང་དོ་བཟུམ་སྟེ་
གནང་མ་ཨིན།།

ག

སྐྱེ་འཆི་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ།

༡. གདུལ་བྱ་ལལ་པ་རྩེ་གི་སྤང་བ་ལུ་ རྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙམ་ལྷན་ལྷན་འདས་འདི་
རྒྱལ་པོའི་སྐལ་གཅིག་ལུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཏེ་ ཤེས་བྱའི་གནས་ལུ་སྤྱང་པའི་ཤུལ་ལས་ སྐྱེ་ཆོ་འདི་ནང་
ལུ་སངས་རྒྱལ་སོང་པ་བཟུམ་ཅིག་འབད་མཐོང་རུང་ དོན་དམ་ལུ་ སངས་རྒྱལ་དེ་ བསྐལ་པ་
གངས་མེད་གྱི་ཉེ་མ་ལས་རང་ ཚོགས་གཉིས་བསགས་ སྐྱིབ་པ་གཉིས་སྤྱང་སྟེ་ འཛིག་རྟེན་འདི་
ནང་ལུ་ ཏུས་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པར་ ཡ་རྟག་རང་གནས་ཏེ་བཞུགས་བཞུགས་ཅིག་
ཨིན།

དེ་བཟུམ་གྱི་སྐྱེ་འཆི་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ ཤེས་བྱའི་གནས་དང་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་
དང་བཅས་ག་རང་མཁྱེན་ཏེ་ གནས་ལུགས་རྟོགས་ཚར་མི་ཅིག་ཨིན། །

དེ་ལས་བརྟེན་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་མི་དམ་པའི་ཚོས་ལུ་ རོར་བ་དང་འབྲུལ་བ་རྩ་
ལས་རང་མེད་པ་ཨིན། ག་ཅི་སྟེ་ཟེར་བ་ཅེན་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ འཛིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ག་ཨིན་
མི་འདི་མཁྱེན་ཏེ་ ག་རང་ལུ་ལམ་རྟོན་གནང་མ་ཨིན། །

མ་གཞི་ འཛིག་རྟེན་འདི་མཛོ་བསམ་བཏང་མ་རྩུགས་ཅིག་དང་ དེ་གི་སྐོར་ལས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་ནི་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ལྷ་ཁག་ཅིག་ཨིན། བདེན་པ་དང་རྩུན་པ་ག་དེ་སྟེ་
མཐོང་རུང་ དེ་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ལུ་གནས་ནི་མེད་པ་ལས་ འགོ་བ་རྒྱན་མོངས་རྩེ་གིས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་དེ་ ཉ་གོ་མི་རྩུགས། །

སངས་རྒྱལ་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་ འཛིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་གསལ་ཏོག་ཏོ་འབད་
མཁྱེན་ཏེ་འབད་རུང་ གདུལ་བྱ་གི་ངོ་བོ་ལུ་ བདེན་རྩུན་དང་ བཟང་ལན་གྱི་དབྱེ་བ་མ་སྟེ་པར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤང་རྩེལ་ག་ཨིན་མི་འདི་རང་ རྟོན་གནང་མ་ཨིན། །

སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་མི་ནང་ སེམས་ཅན་རྩེ་ རང་གི་རང་བཞིན་དང་ རྟོབས་ཤུགས་
དང་མོས་གུས་བསྐྱེན་པའི་ བསོད་ནམས་གྱི་རྩ་བ་དགེ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབད་དགོ་ཟེར་

བཀའ་བསྩལ་གནང་ཅུག སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འདི་ འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེན་རླུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ག་
རང་ལས་ མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གསུང་ཨིན་ནོ།།

༢. གཞན་ཡང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ལལ་ལས་རྒྱུ་མ་གཅིག་གིས་ གདུལ་བྱ་ཚུ་ལྟོས་སྟོན་
པ་མ་ཚང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་ཡང་ ཚོས་གྱི་དོན་སྟོན་མ་
ཨིན། སྤྱིར་བཏང་ སྟོན་པ་གི་སྐྱེ་ཚེ་ལུ་མཐའ་མ་མེད་དེ་འབད་རུང་ ཚོ་འདི་ལུ་ཚགས་པའི་རྟེན་
འཛིན་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་བསྐྱེལ་ནི་གི་དོན་ལུ་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ སྐྱེ་བ་དང་ལྷ་དན་
ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཚུ་སྟོན་གནང་ཅུག །

དེ་བསྐྱེད་ཉེ་མ་དུང་འཚོ་ཅིག་ ཁོ་རང་བྱིམ་ནང་ལས་ཐག་རིང་སར་འགྱོ་བའི་སྐབས་ལུ་ ཁོ་
གི་ཨ་ལོ་ཚུ་གིས་ མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དུག་ཟ་ད་ཅུག དུང་འཚོ་ཁོ་རང་ལོག་བྱིམ་ནང་སྟོན་
བསྟུང་ད་ ཨ་ལོ་ཚུ་ན་གཟུགས་རྒྱབ་སྟེ་སྟོན་སར་མཐོང་ཞིན་མ་ལས་ བ་གཟུགས་ལས་དུག་ནི་གི་
སྐྱེན་སྦྱོར་འབད་དེ་ ཨ་ལོ་ཚུ་ལུ་སྐྱེན་བྱིན་མ་ད་ དུག་གིས་གཞོན་པ་སྟོན་མ་བྱུང་མི་ཨ་ལོ་ཚུ་གིས་
སྐྱེན་དེ་ཟ་སྟེ་དུག་སོང་རུང་ དུག་གིས་གཞོན་པ་སྟོན་རྒྱབ་མི་ཨ་ལོ་ཚུ་གིས་ སྐྱེན་དེ་ཟ་བཏུབ་
ལས་ བ་གཟུགས་ལས་དུག་མ་ཚུགས་པས། །

དུང་འཚོ་ཁོ་རང་ ཨ་ལོ་ཚུ་གི་འདུང་གི་ཤུགས་གྱིས་ ཨ་ལོ་ཚུ་དུག་ནང་ལས་འགོལ་ཚུགས་
ནི་གི་དོན་ལུ་ དཀའ་སྤྱོད་དགོ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡང་ བསྟེན་དགོས་པ་བྱུང་ཅུག དེ་ཡང་ ཨ་ལོ་
དུང་འཚོ་གིས་ཨ་ལོ་ཚུ་ལུ་ ད་རང་ཐག་རིང་ས་གི་ལམ་ལུ་འགྱོ་དགོཔ་ཨིན་པའི་ཁར་ ལོ་ན་མཉམ་
སོང་ནི་འདི་གིས་ ལམ་ཁར་ལུ་ཤི་འོང་ག་ཡང་མི་ཤེས། ག་དེམ་ཅིག་འབད་ ང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་
ལོག་སྟོན་པ་ཅིན་ རྟོན་ཆ་ཁྱབ་བདག་འཛིན་འབད་ནི་གི་དུས་སྐབས་ཤར་འོང་ ཨིན་རུང་ ལོག་
འོང་མ་ཚུགས་པར་ལམ་ཁར་ཤི་སོང་པ་ཅིན་ རྟོན་གྱི་བ་གཟུགས་གྱི་གནས་སྤང་འདི་མང་སུ་སྐྱེ་
སེ་སེ་འགྱོ་ནི་ཨིན་མ་ལས་ རྟོན་གྱིས་ ང་ཤི་སོང་ཅུག་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་གོ་བ་ཅིན་ སྐྱེན་འདི་
ག་དེ་འབད་རུང་ཟ་སྟེ་ དུག་ནང་དེ་ལས་དུག་དགོ་ཟེར་སྐབས་སྟེ་ ཨ་ལོ་ས་ཐག་རིང་ས་ལུ་ལོག་
ཡར་སོང་ཅུག དེ་ལས་ཡུན་མ་རིང་མ་ཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཨ་ལོ་དུང་འཚོ་ཤི་སོང་ཅུག་ཟེར་བའི་
གནས་ཚུལ་སྟོན་ཅུག །

གནས་ཚུལ་འདི་གོ་སྟེ་ཅིག་ ཨ་ལོ་ཚུ་ལྷ་དན་དང་འབྲུལ་སྤང་སྟོན་ལངས་ཉེ་ ད་འབད་ན་
ཨ་ལོ་གི་བརྟེན་གདུང་དང་སེམས་གྱིས་སྐྱོང་གཞག་མི་ཐོབ་ནི་མས་ཟེར་ སྐྱོབ་བསྐྱེད་དེ་ ཉེ་མ་ཨ་

ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱལ།

པ་གིས་ཁ་ཆེམས་བཞགས་མི་འདི་སེམས་ཁར་བྲན་ཏེ་ ལྷན་སྦྱོར་དེ་ཟ་ཞིན་མ་ལས་དུག་ནད་
ལས་འགོལ་སོང་རུག།

ད་ འགོ་བ་མི་རིག་གིས་ ཨ་པ་བྱང་འཚོ་གི་སྦྱོད་པ་ལུ་སྤང་པ་རྒྱབ་ནི་དང་ གོ་བ་ཕྱི་འགྱུར་
ལེན་ནི་མི་འོང་། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཡང་ ཨ་པ་བྱང་འཚོ་དེ་དང་འབྲེ་སྟེ་ འདོད་པའི་ཐག་པ་
གིས་བསྐྱམས་མི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་སྐྱབས་མཛད་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྐྱེ་བ་དང་ཤི་བའི་མཛད་
རྣམ་ཚུ་ལྷོན་གནང་མ་ཨིན་ལོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན།

།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག།

༡. སངས་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་འདི་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་དང་ གཞན་ཁྱད་ཚོས་ཚུ་ལས་
ཤེས་མི་ཚུགས་པ་ལས་ ཁྱད་ཚོས་འབད་ཅུང་ སྐྱེ་གསུམ་འབད་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་དངོས་ཨིན་
པར་ཆ་བཞག་མི་བཏུབ་ཨིན། སངས་རྒྱལ་དངོས་ཟེར་མི་འདི་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་ལུ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཨིན། སངས་རྒྱལ་དངོས་ངོ་ཤེས་དགོ་བ་ཅིན་ རང་གི་རྒྱུད་ལུ་ཐར་
པ་འདི་དྲན་དགོ་པ་ཨིན།

དེ་མེན་པར་ མི་ལ་ལུ་གིས་ སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་ཚུ་མཇུག་ཅན་ཅིག་གིས་
སངས་རྒྱལ་ཤེས་ཅིག་མཚོང་ཅིག་ཟེར་མཐོ་བ་ཅིན་ དེ་མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་མཚོང་ལྟེན་ཨིན།
སངས་རྒྱལ་དངོས་ཟེར་མི་འདི་ སྐྱེ་གསུམ་གྱི་ཤར་ཤར་ལུ་ མིག་རྟོ་གིས་མཇུག་སར་མེད་པ་མ་
ཚད་ ལྷག་པར་དུ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ འཇིག་རྟེན་གྱི་དག་ཐོག་ལས་ ག་གིས་བཤད་
ཅུང་བཤད་མི་ཚུགས། ག་ཅི་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ ཇི་ལྟ་བུ་བཞུག་
དུ་ཤེས་ཚུགས་པའི་དཔེ་མི་མེད།

སྐྱེར་བཏང་ ད་བཅས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་ལས་ སྐབ་སྐོལ་དང་བཤད་
སྐོལ་ཡོད་ཅུང་ ངོ་བོ་ལུ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་འཇི་ཅིག་དང་ འཇི་བཟུམ་སྟེ་ཟེར་བའི་
རྣམ་གཞག་མེད་པ་ཨིན། ཨིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་འདི་ བཟོ་དང་དབྱེ་བས་གྱི་རྣམ་པ་
ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་ནང་འབད་ཅུང་ ཤར་བཏུབ་པའི་ལུས་པ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཞིན་དུ་ སངས་
རྒྱལ་ལུ་ ཁྱད་ཚོས་དང་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་ཡོད་ཟེར་བཤད་སྐོལ་ཡོད་ཅུང་ ངོ་བོ་ལུ་ ཁྱད་ཚོས་
དང་དཔེ་བྱེད་དེ་དང་དེ་ཨིན་ཟེར་ ལྷོན་ནི་མེད་པ་ཨིན། ཨིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལུ་
མཐའ་དང་ཚད་མེད་པ་ལས་ དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་ག་དེ་སྟེ་ཡང་སྐྱེ་ལ་མ་ཚད་ ག་རང་ལས་མཚོག་
དུ་ལྷུར་པ་འོང་པ་ཨིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན།

དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་ཡོན་ཏན་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ དེ་ཚུ་ལུ་
སངས་རྒྱལ་ཨིན་ཟེར་བའི་ ཚགས་པ་དང་ཞེན་པ་ལས་འདས་པའི་མི་རིགས་རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་
སངས་རྒྱལ་དངོས་སུ་མངལ་ནི་དང་ རོ་ཤེས་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཨིན། །

༢. སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་འདི་རང་ ཐར་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་གོ་འཕང་ཨིན། དེ་ལུ་ ཉེ་མ་ལས་རང་
གཟུགས་སུ་གྱུབ་པ་མེད་པའི་ཁར་ རག་པའི་ཚོས་ག་ནི་ལས་ཡང་ མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ལུ་གནས་མི་འདི་ མ་འོངས་པ་ན་ཡང་ འགྱུར་བ་མེད་པར་རང་བཞིན་སྟེ་རང་གནས་ནི་ཨིན།
དེ་ ཟག་བཅས་གྱི་ལུང་པོ་དང་ ཟག་པའི་ཟས་ལུ་བརྟེན་ཉེ་སྤོང་མི་མེན་པར་ རྐྱེ་བ་དང་ཤི་བ་
མེད་པའི་ལུང་པོ་ རོ་བོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཅིག་ཨིན་ནི་འདི་གིས་ རད་དང་འཇིགས་
པ་ག་ནི་གིས་ཡང་མི་གཞོད་པར་ འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཨིན་ལོ། །

དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ཐར་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་གོ་འཕང་ ག་དེམ་ཅིག་ཚུན་ཚོད་གནས་པའི་
བར་དུ་ འ་ནེམ་ཅིག་ཚུན་ཚོད་ སངས་རྒྱལ་གནས་ནི་ཨིན། ཐར་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་གོ་འཕང་འདི་
འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་མ་རིག་པའི་གཞིད་ལས་སངས་ཉེ་ ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་གདངས་ཤར་མ་ད་
མངོན་དུ་ཐོབ་མ་ཚོད་ དེ་ལས་བརྟེན་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལུ་བཀོད་པ་ཨིན། །

དེ་ ཤེས་མི་འགོ་བ་མི་རིགས་ག་རང་འབད་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལུ་གྱུར་ཉེ་ དམ་པའི་
ཚོས་རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་ནི་དང་ གཞན་ལུ་ཡང་སྤེལ་མ་ཨིན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་ལུགས་
ལས་ བྱང་དུ་འཕགས་པའི་བྱང་ཚོས་གཞན་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་ཨིན་ལོ། །

༣. སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལུ་ དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང་ ཚོས་གྱི་སྐྱེ་དང་ འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐྱེ་དང་ སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་གསུམ་ཨིན།

ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ནི་ ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དང་ དེ་བདེན་པ་ཉིད་འདི་རང་ཨིན། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་
གནས་སྐབས་ལུ་ སངས་རྒྱལ་ལུ་ བཟོ་དང་ དབྱིབས་དང་ ཁ་དོག་གི་རྣམ་བཞག་ཟེར་ག་ནི་ཡང་
མེད་ནི་འདི་གིས་ སངས་རྒྱལ་འདི་ ལྷོགས་གཅིག་ལས་འོང་ནི་དང་ ལྷོགས་གཞན་ཁར་འགྱུ་ནི་
ཟེར་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་ཨིན། །དཔེ་འབད་བ་ཅིན་ གནམ་རྟོན་མ་ག་སྟེ་ལུ་ཡང་བྱུང་དོ་

བཟུམ་ སངས་རྒྱལ་ཡང་ག་སྟེ་ལྷ་ཡང་མ་བྱུབ་མེད་པ་ལས་ ག་རང་དེའི་རང་བཞིན་ཨིན་པ་ད་
སངས་རྒྱལ་ལྷ་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་མེན།།

སངས་རྒྱལ་ལྷ་དངོས་སྤྱུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅུང་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ སངས་རྒྱལ་ཡོད་
ཟེར་དྲན་པ་ད་ཡོད་པ་དང་ དེ་ལྷ་མེད་པ་མེད་ཅུང་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ བརྗེས་སོང་པ་ད་
མེད་པ་ཨིན། སངས་རྒྱལ་ལྷ་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་དྲན་པ་པའི་སྐབས་ལྷ་དང་ བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་
དཔལ་ལྷ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལྷ་ ཞལ་མཇལ་ནི་དང་ སེམས་ཅན་ཚུ་སྣང་མེད་དྲན་པ་མེད་སྟོན་པ་
ད་ ཡལ་འགྲོ་ནི་ཟེར་བའི་ རྣམ་གཞག་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་ཨིན། སངས་རྒྱལ་ནི་ སེམས་ཅན་ཚུ་གི་
མཐོ་བསམ་གཏང་སའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཅིག་ཨིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་འདི་ རྣམ་རང་འབད་ཅུང་ རྩོགས་མཐའ་དབྱས་མེད་པར་ག་སྟེ་ལྷ་ཡང་
འགྲོ་བ་མི་ཚུ་གི་ཡིད་ཆེས་དང་ དད་པ་ཡོད་མེད་ལྷ་བྱུང་པར་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ ཨ་ཉག་རང་
གནས་ཏེ་བཞུགས་པ་ཨིན།

༤. ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་ཀྱི་མཁུན་པའི་ཤེས་རབ་དང་ རྟོང་
རྗེ་བཟུང་འབྲེལ་གྱི་བརྗེས་མཚན་སྟོན་པ་ཨིན། འདི་ལྷ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ངེས་པ་མེད་པར་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱགས་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་ རྟོན་པ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པ་
མེད་པ་དང་ ཕྱགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཉམས་ལེན་མཛད་ཐོག་ལས་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་
ཐར་པའི་ལམ་ལྷ་འདྲེན་གནང་པ་ཨིན།

སྟོང་རྗེ་འདི་ ཡོངས་སྐྱེའི་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅིག་ཨིན། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལྷ་
བཞེན་ཏེ་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ཐར་པའི་ལམ་ལྷ་བཀོད་གནང་པ་ཨིན། དཔེར་ན་ ཐབ་ཤིང་མ་
རྫོགས་ཚུན་ཚད་ མི་ཤི་ནི་མེད་དོ་བཟུམ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཡང་ འཁོར་བ་ནང་འགྲོ་
བ་སེམས་ཅན་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ན་ འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་པ་ཨིན། དཔེར་ན་ རླུང་མ་གིས་
སའི་རྩལ་འབྲུག་འབག་དོ་བཟུམ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱགས་ཀྱི་བརྗེས་པ་གིས་ཡང་ འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
ཚུ་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྩལ་ཚུ་ ག་རང་འབྲུག་སྟེ་བདེ་ལམ་ཨིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དང་ཡོན་ཏན།

སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་མ་ལས་ དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ཁམས་དང་
དབང་པོ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་བསྐྱེན་ཏེ་ སྐྱེ་བ་བཞེས་མི་ལུ་གོ་ནི་ཡིན། སངས་རྒྱལ་གྱིས་
སྐྱལ་པ་ལྷ་ཚོགས་སྟོན་ཏེ་ སྐྱེ་བ་དང་ འཁོར་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་བ་དང་ མཐར་ཐུག་སངས་
རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཚོབ་པའི་མཛད་པ་ཚུ་སྟོན་གནང་མ་ཡིན། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་ཐར་པ་ལུ་
འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་བསྐྱེད་གཞི་བཞེས་པ་དང་ ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཚུ་ག་
རང་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་སྐྱོང་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཅོག་རང་འཐད་པ་འབད་མཛད་གནང་མ་ཡིན།

མ་གཞི་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་དོ་བོ་འདི་རང་ ཚོས་སྐྱེ་ཡིན་ཅུང་ གདུལ་བྱ་འགོ་བ་སེམས་
ཅན་ཚུ་གི་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ རྣམ་པ་མ་འདྲུམ་སྟེ་བྱུང་མ་
ཡིན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་འདི་ གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ མ་འདྲུམ་
འབད་བྱོན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་དངོས་ནི་ ཨ་རྟག་རང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པའི་རང་ལུ་གནས་ཏེ་
བཞུགས་པ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་མ་འདྲུམ་གསུམ་ཡོད་ཅུང་ དེའི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་
དམིགས་ལུལ་འདི་ གཅིག་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་མེད་མི་འདི་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ག་རང་ འཁོར་བ་
ལས་བསྐྱེད་ནི་རྒྱུམ་གཅིག་གི་དོན་ལུ་ཡིན།

གདུལ་བྱའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེན་ཏེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་མ་འདྲུམ་ག་དེ་སྟེ་སྟོན་
དགོ་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་གཞུགས་རང་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་ནི་འདི་གིས་ སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཚུ་
ལུ་ སངས་རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་སྟེ་མི་ཤེས། ཡིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་ གནས་དང་དུས་ཐམས་
ཅད་ལུ་ཁྱབ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་འདི་རང་ སངས་རྒྱལ་ཡིན་མ་ལས་ དེ་ལས་
བརྟེན་ཏེ་ བདེན་པའི་དོ་བོ་རྟོགས་པའི་གདུལ་བྱ་སྐྱལ་བ་ཅན་ཚུ་ལུ་ སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་སྟོན་གནང་མ་
ཡིན།

ཁ

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལྟེན་ལ།

༡. སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་འཛུགས་སྐྱེད་ནང་ལུ་ འོན་ཅི་འདི་ ག་ཅི་ལས་ཡང་དགོན་པ་དག་
ཡིན། ཡིན་ཅུང་ ད་ལྟོ་དངོས་སུ་འོན་པའི་སྐབས་ལུ་ སངས་རྒྱལ་པ་དང་ ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱེད་བ་དང་ འགོ་བ་མི་ཚུ་གི་དོགས་པའི་དུམ་སེལ་བ་དང་ འདོད་པའི་ཞེན་ཆགས་རྩ་བ་ལས་
བརྟོན་བ་དང་ རྗེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་མེད་པར་བཟོ་གནང་མ་ཚད་ རོགས་ཆགས་མེད་པར་
ས་གནས་ག་སྟེ་རང་ཡིན་ཅུང་ རྒྱལ་འདོད་བཞིན་དུ་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པའི་མཛད་པ་ཚུ་
སྟོན་གནང་མ་ལས་ སངས་རྒྱལ་ལུ་སྤྱུག་མཚོད་ཞབས་ཏོག་སྤུལ་ནི་ལས་ མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་གཞན་
ག་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་དེ་ཚུ་ རྒྱུ་དེ་ནང་ལུ་འོན་དགོ་མི་འདི་ རྒྱལ་བཟུལ་གྱི་ནང་ལུ་ཐིམ་མི་ལུས་
ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱལ་ཀྱི་བཟོད་མ་ཚུ་གས་པར་ རྒྱུ་དེ་ནང་ལུ་འོན་ཏེ་ ལུས་ཅན་ཚུ་དམ་པའི་ཚོས་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ དེ་ལས་བརྟེན་ ལུས་ཅན་ཚུ་སྤྱུག་བཟུལ་ལས་ ཐར་ཐབས་མཛད་
གནང་མ་ཡིན།

དུང་བདེན་མེད་པའི་ གཡོ་སྐྱེ་ལོན་གིས་གང་མི་འཛུགས་སྐྱེད་འདི་ནང་ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་
ལམ་སྟོལ་གསར་བཟོ་གས་འབད་ནི་འདི་ དཀའ་ངལ་སྦྱོམ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མ་ཚད་ འཛུགས་སྐྱེད་
ནང་གི་མི་རིགས་ཚུ་ག་རང་ འདོད་པ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ དཀའ་སྤྱུག་ནང་རང་སྟོན་པ་ཡིན།
ཡིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ རྒྱལ་འབྱུངས་པ་དང་སྐྱེད་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོལ་ས་ དཀའ་ངལ་དེ་ཚུ་ལུ་
གདོང་ལེན་མཛད་གནང་མ་ཡིན།

༢. སངས་རྒྱལ་འདི་ འགོ་བ་མི་རིགས་དང་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ ཆ་རོགས་བཟང་པོ་ཅིག་
ཡིན། ག་དེམ་ཅིག་འབད་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ འཇིག་རྟེན་ཁྲིམ་པ་གཅིག་ འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་ཁུར་ཆ་གི་འོག་ལུ་ འུ་སྤྱུག་ཐང་ཆད་དེ་སྟོན་སར་གཟིགས་པ་ཅིན་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱུགས་
གྱི་བཟེ་བ་སྤྱུག་པར་བསྐྱེད་དེ་ རྒྱལ་བཟུལ་གྱི་ཁུར་ཆ་ འདུན་འདྲ་བཞེས་ནི་དང་ ད་ཅུང་ མ་
རིག་པའི་གནས་དུང་ནང་ལུ་ལུས་མི་ འགོ་བ་མི་རིགས་ཚུ་ལུ་ཡང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུགས་མཁུན་
པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ གསལ་ཏོག་ཏོ་བཟོ་གནང་མ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན།

དཔེར་ན་ བོད་རྒྱུ་རྒྱུ་འདི་རང་གི་ཨའི་དང་གཅིག་ཁར་ ག་དགའ་མ་འབད་ ཨོམ་ལུ་ལོངས་
སྤྱོད་དེ་སྤོད་དོ་བཟུམ་ སངས་རྒྱལ་ལས་ དམ་པའི་ཚོས་ཉན་ཏེ་བྱིན་བརྒྱུ་འཇུག་ཚར་མི་ཚུ་
དུས་ནམ་རང་འབད་རུང་ སངས་རྒྱལ་དང་ཁ་འབྱུལ་ཏེ་འགྲོ་ནི་གི་མཚོ་བསམ་མི་འོངམ་ཨིན།
ག་ཅི་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ དམ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་ འགྲོ་བ་མི་རིགས་ལུ་ཕན་བདེ་བྱིན་ནི་འདི་གིས་
ཨིན།

༣. ལྷན་ཤར་ས་དང་འཇུལ་ས་མཐོངམ་ད་ མི་ཚུ་གིས་ ལྷན་ཤར་སོང་རུག་ རུབ་སོང་ཟེར་
སྐབ་སྐོལ་ཡོད་རུང་ རོ་མ་རང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་དེ་ནི་ ནམ་མཁའ་ལུ་ ཤར་ནི་དང་འཇུལ་ནི་
ཟེར་མེད་པར་ དུས་ཨ་རྟག་རང་འོད་ཤར་ཏེ་རང་སྤོད་པ་ཨིན། དཔེ་དེ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་ལུ་
ཡང་ རྐྱེན་ཏེ་དང་ཤི་ནི་ཟེར་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་ལས་ གདུལ་བྱ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་
ཚོས་ཀྱི་དོན་དག་གསལ་ཏོག་ཏོ་འབད་སྤོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དེ་བཟུམ་གྱི་འགྲུར་བ་སྟོན་གནང་
གནངམ་ཨིན།

མི་ཚུ་གིས་ ལྷན་གི་གཞུགས་གཅིག་ལུ་ ལྷན་ཉ་གང་བ་དང་ གཞན་ལུ་ཚོས་གསུམ་གྱི་ལྷན་
ཟེར་ སྐབ་སྐོལ་ཡོད་རུང་ རོ་མ་རང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷན་ལུ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་ དུས་ཨ་
རྟག་རང་ཐད་སྟོར་སྟོར་འབད་རང་ ཡོད་པ་ཨིན། དཔེ་དེ་དང་འདྲམ་འབད་ འགྲོ་བ་མི་རིགས་
ཚུ་གི་མིག་ཁར་ལུ་ སངས་རྒྱལ་ལུ་སྤང་ཚུལ་མ་འདྲམ་ཡོད་པ་འབད་མཐོང་རུང་ དོན་དོ་མ་ནང་
སངས་རྒྱལ་ལུ་དེ་བཟུམ་གྱི་འགྲུར་བ་མེད།

གནམ་མཁའི་ལྷན་འདི་ ག་སྟེ་ལུ་ཡང་ཤར་མ་ཨིན། དེ་ཡང་ མི་མང་འཛོམས་སའི་གཡུས་
ཁར་དང་ མི་ཉུང་དྲག་ལས་མེད་པའི་གཡུས་ཁར་དང་ གངས་རི་གུ་ལུ་ཤར་བའི་ཁར་ ཚུ་མིག་
དང་རྒྱུག་ཚུ་ ཐ་ན་ལོ་འདབ་གུ་གི་ཟེལ་བ་ཚུ་ནང་ཡང་ ཤར་བཏུབ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ མི་གཅིག་
གི་ལོ་མི་འར་བརྒྱ་ལྷག་གི་ས་ཐག་རིང་སར་འགྲོ་མི་དང་གཅིག་ཁར་ ལྷན་ཡང་འགྲོ་ཨིན། མི་ཚུ་
གི་མིག་ཁར་ ལྷན་ལུ་འཕེལ་འགྲིབ་ག་དེམ་ཅིག་ཡང་ཡོད་པ་བཟུམ་མཐོང་རུང་ དོན་དོ་མ་ལུ་
ལྷན་ལུ་འཕེལ་འགྲིབ་དང་ འཕོ་ནི་ཡང་མེད་པ་ཨིན། དཔེ་དེ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་ཡང་ འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་གཞི་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ སྟོན་ས་ཅིག་རུང་ དོན་དོ་མ་
ལུ་ སངས་རྒྱལ་ལུ་འགྲུར་བ་མེད་པར་བརྟན་པོར་གནས་པ་ཨིན།

༤. གཞན་ཡང་ སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་འཛམ་གླིང་འདི་ནང་ལུ་ རྩོན་དང་མ་ཕྱོན་མ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སློལ་ས་བཤད་པ་ཅིན་ དང་པ་རྒྱ་རྒྱུན་བཟང་པོ་རྒྱ་ཚང་པ་ཅིན་
སངས་རྒྱལ་འབྱོན་ཏེ་བཞུགས་ནི་དང་ རྒྱ་རྒྱུན་བཟང་པོ་མ་ཚང་པ་ཅིན་ སངས་རྒྱལ་མི་བྱོན།

སངས་རྒྱལ་ འཇིག་རྟེན་ནང་རྩོན་ས་ཅིག་རུང་འདྲ་ མ་ཕྱོན་ས་ཅིག་རུང་ བྱང་ཚུབ་གྱི་གོ་
འཕང་འདི་ ཨ་རྟག་རང་གཅིག་ར་འབད་གནས་ཏེ་རྩོད་འོང་། གནད་དོན་འདི་ཏ་གོ་ཞིན་མ་
ལས་ ང་བཅས་གྱིས་ བྱང་ཚུབ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནི་གི་ལམ་ལུ་བརྩོན་དགོཔ་མ་གཏོགས་ སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལ་སྤང་མ་འདྲམ་དང་ འཛམ་གླིང་མིའི་གནས་སྤངས་འཕེལ་འགྲིབ་དང་ བསམ་ཚུལ་
འགྱུར་བ་རྒྱ་ལུ་ རེ་དགོཔ་དང་བསྟོན་དགོཔ་ག་ནི་ཡང་མེད།

སངས་རྒྱལ་ཟེར་མི་འདི་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མ་གཏོགས་ ཕྱིའི་སྤང་པོ་
ཅིག་མེན་ཟེར་བཤད་དེ་ཡོད་པ་ཨིན། ག་དེམ་ཅིག་འབད་ ཕྱིའི་སྤང་པོ་འདི་ མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་གང་བའི་ རྟོད་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ འདི་ལུ་སངས་རྒྱལ་ཟེར་མིང་བཏགས་རུང་ཡང་
བཏུབ་ཨིན། དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ མི་ག་རང་འབད་རུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གཞུགས་ལུ་ཆགས་
ཞེན་བསྐྱེད་དེ་ སྐྱ་གཞུགས་མཐོང་མ་ད་ སེམས་སྦྱོར་སྦྱོར་པ་ཅིན་ སངས་རྒྱལ་ངོ་མ་དང་མཇལ་
ཚུགས་པའི་དུས་སྐབས་མེད་པ་ཨིན།

དོན་ངོ་མ་ལུ་མཚོ་བསམ་བཏང་སྟེ་འབད་རུང་ དངོས་པ་ག་རང་གི་གནས་ལུགས་འདི་
མཐོང་ནི་དང་མི་མཐོང་ནི་ འགྲོ་ནི་དང་འོང་ནི་ བཟང་པོ་དང་ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་
ལས་འདས་པ་ཅིག་ཨིན། དངོས་པོ་ག་རང་ རྒྱ་ཚ་མེད་པ་དང་ རིགས་མཐུན་པའི་རང་བཞིན་
ཅིག་ཨིན།

དེ་བཟུམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་ དངོས་པོ་དེ་རྒྱ་ཡོད་མེད་འཛིན་མི་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་རྒྱ་གིས་
འཇུལ་པའི་བརྟག་དབྱེད་དབང་གིས་ བྱང་མ་ཨིན། སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལུ་ སྤང་
ནི་དང་ཡལ་ནི་ཟེར་མ་མེད་པ་ཨིན། །

ག
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན།

༡. སངས་རྒྱལ་གྱི་ བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་བྱེད་ཚོས་ལྷ་ལྷ་བརྟེན་ཏེ་ འཛམ་གླིང་དང་འགྲོ་
བ་མི་རིགས་ཚུ་གིས་ སྤྱལ་མཚོད་ཞབས་ཏོག་ལྷ་ཚུགས་རྣམས་ །དེ་ཡང་ (༡) ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག
(༢) ལྷ་བ་ཡང་དག (༣) ཤེས་རབ་ཡང་དག (༤) དམ་ཚོས་སྟོན་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་དག
(༥) འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ཚོས་ལྷ་བཀོད་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་རྣམ་དག་དང་ལྷ་ཡིན།

དེ་མ་ཚད་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་གཞན་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་ གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་
ལྷ་ བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱབ་ནི་དང་བདེ་བ་བྱོན་ནི་ལྷ་འཕྲིན་ལས་མཚོད་གནང་མ་ཡིན། དེ་ཡང་ (༡)
དམ་པའི་ཚོས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཐོག་ལས་ གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལྷ་ འཕྲལ་གྱི་བདེ་བ་བྱེད་
ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༢) ལེགས་ཉེས་ཚུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྟེན་དབྱེད་མཚོད་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ།
(༣) བདེན་པ་དང་རྒྱན་པ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༤) ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་ཏེ་གདུལ་བྱ་
ཚུ་ཐར་པའི་ལམ་ལྷ་འདྲེན་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༥) གདུལ་བྱ་ག་རང་ཆགས་སྤང་ཉེ་རིང་མེད་
པར་མཚོད་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༦) ང་རྒྱལ་དང་རང་འདོད་སྤངས་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༧)
རང་གིས་ཞལ་ལས་གསུངས་པའི་ཚོག་དང་འབྲིལ་ཏེ་མཚོད་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ། (༨) རང་གི་ག་
འབད་མི་དང་ ཉམས་སྲུང་འབྲིལ་ཏེ་གསུང་ཚུགས་པའི་རྣམ་པ་དང་བརྒྱད་ཡིན། ཆེ་བའམ་རྣམ་
པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཚུ་ལྷ་བརྟེན་ཏེ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་བ་བྱེད་བྱམས་པ་དང་བརྟེན་པའི་སྐོ་ལས་
གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་རེ་འདོད་བརྟེན་མ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་ཉམས་ལེན་ཐོག་ལས་ གདུལ་བྱ་ཚུ་ལྷ་ཞི་བདེ་བྱེད་
ཐབས་ལྷ་ སྤྱལ་མཚོད་ཞབས་ཏོག་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ། ཨ་རྟལ་རང་ སྤྱལ་མཚོད་བྱམས་པ་
དང་ སྤྲིང་རྗེ་དང་ དགའ་བ་དང་ བཏང་སྟོམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་སྟེ་ སྤྱལ་མཚོད་དགོངས་པ་གཞི་
གཅིག་གིས་ངང་ལས་ ཆགས་སྤང་སྤྱལ་མཚོད་པར་ གདུལ་བྱ་ཚུ་གི་སེམས་ཀྱི་སྐྱིབ་མ་དག་
བརྟེན་སྟེ་ བདེ་བ་ལྷ་བཀོད་པ་ཡིན།

༢. སངས་རྒྱལ་ནི་ འཛམ་གླིང་ནང་གི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ས་ཡང་ཡིན་ལ་མ་ཡང་
ཡིན། ཤམ་ཚུ་གིས་ ཨ་ལོ་སྐྱེས་ཏེ་ ལྷ་སྤྱལ་བརྟེན་ཏེ་འོད་ཟེར་ལྷ་ ཨ་ལོ་ལྷ་གཅེས་པའི་ཚོག་གི་ཐོག་

ལས་ བད་སྡོད་བྱིན་དགོས་ཡིན། དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ ཨ་ལོ་གི་ལོ་ཚད་དང་བསྟུན་ སྐབ་
དགོ་པའི་ཚོག་ཚུ་གོ་རིམ་བཞིན་སྟོན་བྱིན་དོ་ཡིན། དཔེ་དེ་བཟུམ་སྟེ་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡང་ འགོ་
བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ལྟ་དང་པ་རང་ མཚོ་མ་ཤེས་པའི་ཨ་ལོ་བཟུམ་སྟེ་རང་ སྤྱགས་གྱི་གཅིས་སྐྱོང་
མཛད་གནང་མ་ཡིན་ཅུང་ རྒྱལ་ལས་དེ་བཟུམ་གྱི་འགན་འཁུར་ རང་རང་སོ་སོ་ལྟ་བུ་གཤམ་
གནང་མ་ཡིན། དང་པ་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་འདོད་པ་ལྟར་དུ་སྤྱགས་བསྐྱེད་གནང་ཅུང་
མཐར་སྤྱག་ག་རང་ཞི་བདེའི་གནས་ལྟ་ བཞོད་གནང་མ་ཡིན། །

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ ཁོ་རང་གི་ཁ་སྐད་ནང་ཚོས་གསུང་ཚད་གཅིག་པོ་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་རེ་
རེ་བཞིན་དུ་གིས་ ཁོ་རང་གི་ཁ་སྐད་སོ་སོར་ནང་གསུང་དོ་བཟུམ་ རི་བཞིན་པ་ཉ་གོ་མ་ཡིན་
མས།

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་ནི་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་བསམ་པའི་རྒྱ་ཚད་ལས་འདས་
པ་ཡིན་མ་ལས་ དེ་ཚུ་གཏམ་རྒྱུད་ཚུ་ལས་བཏེན་ཏེ་ ཉ་གོ་དགོས་མ་གཏོགས་ ཚོག་གིས་ ཚུལ་
བཞིན་དུ་བརྗོད་མ་ཚུགས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མོ་གང་ག་འདི་ ཉ་དང་སྐང་པོ་ཆེ་ཚུ་གི་རྒྱུ་མ་གྱིས་བསོམ་སྟེ་དགོགས་ ཉ་དང་རུས་
སྐལ་ཚུ་གིས་ཡང་པར་ཚུར་འགྲོ་སྤྲོད་དགོགས་ཅུང་ རྒྱལ་ཚུ་ལྟ་བུར་ཆད་མེད་པར་ རོ་བོ་རང་
བཞིན་གསལ་བ་ལྟ་ འུ་སེམ་སེམ་སྟེ་རང་རྒྱལ་སྟེ་འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲུལ་འབད་
སངས་རྒྱལ་ཡང་ རྒྱལ་ཚུ་སྟོན་བཟུམ་ཅིག་ཡིན། ཉ་དང་རུས་སྐལ་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་སྤྱགས་
གཞན་ཚུ་གིས་དཀྲུགས་ཏེ་ ག་དེམ་ཅིག་བར་ཆད་རྒྱབ་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལྟ་ བསྐྱེད་
མ་འབྲུལ་བར་ གཙང་ཚུ་བཟུམ་བར་ཆད་མེད་པར་ དུས་རྒྱུན་དུ་སྟོན་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན།

3. སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ དོན་གཉིས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ འཛིན་པ་ག་ནི་
ཡང་མེད་པའི་ མཐའ་དང་འབྲུལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཡིན་མ་ལས་ རྒྱུད་ཅིག་ལྟར་ཅམ་གཅིག་ལྟ་གསུལ་བྱའི་བསམ་པ་ག་རང་ རི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་
མཁྱེན་ཚུགས་པ་ཡིན།

གནམ་ཁའི་སྐར་མ་ཚུ་གི་རང་ འབྲུགས་ནི་མེད་པའི་རྒྱ་མཛིང་ནང་ གསལ་ཏོག་ཏོ་འབད་
ཤར་དོ་བཟུམ་ གསུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ བསམ་པ་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་ཚུ་ག་རང་ སངས་

ཡོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ ཨ་ལོ་ག་རང་ལུ་ཨའི་གི་བྱམས་སྐྱོང་དགོ་དོ་བཟུམ་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་
ཚུ་ག་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱམས་རྗེ་ལུ་བརྟེན་དགོ་པ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་འདི་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་གི་ཨ་པ་དང་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ནི་སངས་རྒྱལ་
གྱི་བུ་བཟུམ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་འདི་དྲང་སྲོང་ཚུ་གི་ནང་ལས་ཡང་ དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིན། འཛམ་
གླིང་འདི་ནང་ ག་རང་གི་ནི་དང་རྣམ་ནི་ལ་སོགས་པའི་ མེ་གི་འོ་བས་ནང་ཚུད་དོ་བཟུམ་ ག་
རང་སྐྱལ་བཟུལ་གྱི་བྱུང་སྐྱེ་ཡོད་ཅུང་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་སྐྱེ་སྐྱོང་དབང་གིས་ དེ་ཚུ་གི་
གཞན་ལུགས་མ་ཤེས་པར་ ཆོ་འདི་གི་སྤོང་པོ་མེད་པའི་བདེ་བ་འཚོལ་ནི་གི་བྱེལ་མ་ནང་ལུ་ མགོ་
འཁོར་ཏེ་ལུས་དོ་ཡོད་པ་ཡིན།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་ མ་རིག་པའི་འཇིག་རྟེན་འཛམ་གླིང་འདི་ མེ་གིས་འཚོག་པའི་བྱིམ་དང་
འདྲ་བར་གཟིགས་ཏེ་ འདི་ལས་རྒྱང་ཐག་ཁྲིམ་རྒྱལ་བཤུད་བརྒྱབས་ཏེ་ བདེན་པའི་ནགས་
ཁོད་ལུ་ ཞི་བདེ་གི་རང་ལུ་བཞུགས་ཅུག དེ་ཡིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ལུ་
བྱམས་བརྗེ་བའི་དབང་གིས་ འ་ནི་སྤེ་གསུངས་ཅུག །གྲེ་མ་ སྐྱལ་བཟུལ་དང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་
གླིང་འདི་གི་སྐྱབས་མཛད་ནི་གི་འགན་འཁུར་འདི་ ང་ལུ་སོགས་ཡིན། མ་རིག་སྐྱོངས་པའི་ནང་
ལུ་ བག་ཚོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འདི་ཚུ་ ངེ་གི་བུ་ཡིན་མ་ལས་ ང་རྒྱང་གཅིག་ལུ་ འགོ་བ་
སྐྱོངས་པ་དེ་ཚུ་ སྐྱལ་བཟུལ་ལས་སྐྱབས་ཚུགས་པའི་མཐུ་དང་ཅུས་པ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ གཞན་
ག་ལུ་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ གསུངས་ཅུག །

སངས་རྒྱལ་འདི་ འཁོར་ལོ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིན་མ་ལས་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་
རང་རང་སོ་སོ་གི་དགོ་མཁོ་དང་བརྩམ་ཚོས་སྟོན་གནང་མ་ཚད་ སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་ལུ་
བྱོན་མི་ཡང་ འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཚུ་ སྐྱབས་མཛད་ནི་གི་དོན་ལུ་བྱོན་བྱོན་མས། ཡིན་ཅུང་
འདོད་ཆགས་དང་རྣམ་གཤེད་གི་དབང་ལུ་ཐལ་བའི་སེམས་ཅན་ཚུ་གིས་ ཆོས་ཉན་ནི་དང་
སྐྱབ་ནི་ལུ་དོན་གཉེར་མི་འབད་མ་ཡིན་མས།

ཡིན་ཅུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཉོན་ཏེ་ཉམས་ལེན་འབད་མི་ཚུ་གིས་ མ་རིག་པའི་སྐྱལ་
བཟུལ་ལས་འགོལ་ཚུགས་མ་གཏོགས་ འགོ་བ་རང་རང་སོ་སོ་གི་སྤོ་རིག་གིས་ དུས་ནམ་རང་
འབད་ཅུང་ འཁོར་བའི་སྐྱལ་བཟུལ་ལས་འགོལ་ཐབས་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ སངས་རྒྱལ་གྱིས།
དང་པ་དང་མོས་གུས་གྱི་ཐོག་ལས་ ངེ་གི་བརྟན་པ་ལུ་འཇུག་དགོ་པ་ཡིན་ཟེར་ གསུངས་ཅུག །དེ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན།

འབད་མ་ལས་ ག་རང་འབད་རུང་ སངས་རྒྱལ་གྱི་བཟུན་པ་ལུ་ རོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་འབད་
དགོ་པ་ཨིན།